

Kommunala initiativ inom Agenda 2030

EXEMPELSAMLING

Förord

SKR:s sammanställning av kommunala initiativ angående Agenda 2030 har under september och oktober 2019 uppdaterats för att ge en aktuell bild av kommunernas arbete med de globala målen. Den tidigare sammanställningen gjordes våren 2018.

Alla kommuner har blivit tillfrågade att vara med i den uppdaterade sammanställningen och en stor del har skickat in sina bidrag men inte alla. Dokumentet innehåller 121 exempel från Sveriges kommuner. Kommunerna presenteras i bokstavsordning.

Sammanställningen är på översiktlig nivå, vilket innebär att det endast är exempel på kommunernas arbete och inte en fullständig redogörelse av allt som görs inom området Agenda 2030 i varje kommun. Vi hoppas att exempel-samlingen ska komma till nytta för medlemmar som vill inspireras av hur arbetet med Agenda 2030 kan se ut hos kommuner, men också för andra som är nyfikna på vad som görs inom området på kommunal nivå. Sammanställningen har gjorts av Fabian Lindqvist som är student vid Uppsala universitet.

Stockholm i november 2019

Ann-Sofie Eriksson, Sektionschef

Avdelningen för Tillväxt och samhällsbyggnad

Aneby kommun höll i slutet av maj 2019 en utbildning i hållbarhetsfrågor för kommunens chefer, de kommunala bolagens Vd:ar och dess presidier samt KS. Ingången var just hållbarhetsmålen eftersom de ger en samlad bild av vad hållbarhet kan innebära. Denna första utbildning följdes upp i slutet av september med en workshop där man omsatte de globala målen till lokal kontext för att göra det mer konkret och diskutera vad som redan görs och vad som är viktigt att utveckla i Aneby. En särskild kommunövergripande arbetsgrupp finns etablerad kring arbetet med Agenda 2030 och hållbarhetsfrågor. Aneby kommun har ännu inte arbetat in Agenda 2030 i styrdokument, men i samband med arbetet med ny översiktsplan kommer Agenda 2030 att lyftas in.

Kontaktperson: johanna.helgesson@aneby.se

Avesta kommun arbetar med hållbarhet utifrån ett hållbarhetsprogram som antogs av KF sommaren 2017. Programmet omfattar de tre perspektiven ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. Programmet kommer att revideras under 2019-2020 och kommer därefter att tydligare kopplas till Agenda 2030.

Avesta är sedan 10 år tillbaka diplomerad Fairtrade City. Som diplomerad Fairtrade City arbetar kommunen för att öka kännedomen om och efterfrågan på varor som producerats med respekt för mänskliga rättigheter enligt Agenda 2030.

I kommunens VA-plan från 2019, och i bilagan till denna, redovisas vilka mål och delmål från Agenda 2030 som berör kommunal va-planering.

I Avestas avfallsplan från 2018 hänvisar vi till att avfallsförebyggande arbete är en del av mål 12 i Agenda 2030.

I kommunens kultur- och bildningsplans basuppdrag (i uppdragsöverenskommelsen mellan Avesta Art och Region Dalarna 2019-2022) framgår att Agenda 2030 ska vara ett av fyra horisontella perspektiv.

I ett planprogram för ny stadsdel "Månsbo gärde" står att utifrån de Agenda 2030-mål som i planprogrammet är mest prioriterade, har fyra mål för stadsdelens hållbarhet formulerats.

Under november kommer kommunen fatta beslut om en eventuell ansökan om att delta i projektet Glokala Sverige under 2020.

Kontaktperson: miriam.nykvist@avesta.se

Bergs kommun och Härjedalens kommun

Berg har beslutat om "Politiska riktningar för mandatperioden 2019-2022" vilket också relaterar till mycket inom Agenda 2030. Dessa politiska mål har

rullats ut i organisationen och alla avdelningar har nu uppdraget att arbeta in dessa i verksamheterna/verksamhetsplanerna med aktiviteter för att nå målen/riktningarna. Redovisning senast 22/11.

Härjedalen har tagit fram ”Vision och strategiska mål i Härjedalen 2020-2022” som tar upp ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och miljömässig hållbarhet. Det är nyligen antaget och kommer rullas ut i organisationen för vidare arbete.

Kommunerna har en gemensam Miljö- och byggorganisation och har fått frågan att hålla ihop klimatanpassningsarbetet för båda kommunerna, vilket också är en del av det totala arbetet. Vid nästa ägardialog kommer detta uppdrag diskuteras vidare.

Båda kommunerna arbetar med målprocesser som tar med fler perspektiv och följer rekommendationerna att arbeta in det i befintliga processer, så att det inte blir en sidoprocess.

Kontakt: Cilla.Gauffin@berg.se

Bollebygds kommun har utarbetat ett förslag till miljöstrategi och ett till policy för ekonomisk och social hållbarhet. Dessa har förankrats politiskt och ligger nu hos tjänstemännen för utvärdering för att sedan åter tas upp politiskt. Bägge styrdokumenterna fångar upp Agenda 2030 och lär bli fastslagna våren 2020.

Kontakt: michael.plogell@bollebygd.se

Borgholms kommun bedriver arbetet genom att integrera det i det dagliga arbetet på olika sätt. Dessutom driver kommunen olika projekt som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. Kommunen ingår i regionala nätverk där man samarbetar med andra kommuner i länet. Kommunen ska också bilda en grupp som ska arbeta med Agenda 2030 och Sveriges miljömål för att skynda på arbetet och ta fram underlag som politiken kan ta ställning till.

Kontakt: Magnus.Karlsson2@borgholm.se

Burlövs kommun håller på att ta fram miljöprogram och avfallsplan där Agenda 2030 beskrivs.

Kontakt: Johan.Ronnborg@burlov.se

Båstad kommun har under året startat ett arbete med Agenda 2030. Framför allt genom att börja en kunskapsresa och göra den känd både internt i organisationen men också ute hos medborgarna i kommunen.

Kommunen är med i Glokala Sverige och utbildar sig internt. Kommunen har även haft en separat utbildningsdag för politiker på temat utveckling av politikerrollen. Halva dagen var fokus på Agenda 2030.

Under hösten har kommunen sin första Hållbarhetsvecka, framförallt riktad till allmänheten, med fokus på fyra av de globala målen.

Kommunen har börjat titta på hur agendan kan användas som stöd i hållbarhetsarbetet och hur den kan integreras i styr- och ledningsprocesser men har inte kommit särskilt långt i den processen.

Kontakt: carolina.holgersson.ivarsson@bastad.se

Danderyds kommun har inget separat styrdokument kring Agenda 2030 men har stämt av de miljörelaterade globala hållbarhetsmålen gentemot gällande miljöprogram.

Arbete pågår med framtagande av ny översiktsplan samt reviderat miljö- och klimatprogram. I detta arbete avser kommunen att låta de globala hållbarhetsmålen vara en utgångspunkt.

Kontakt: Jonas.Qvarfordt@danderyd.se

Degerfors kommun har nyligen rekryterat en miljöstrateg för bland annat denna uppgift. Tjänsten tillsätts den 1 november och är en stor händelse för lilla Degerfors. Primärt ska ett energi- och klimatprogram tas fram liksom ett naturvårdsprogram (enligt ÖP).

Kontakt: marten.persson@degerfors.se

Enköpings kommun har under 2019 börjat arbeta mer strukturerat med Agenda 2030. Under ett planeringsmöte med förtroendevalda och chefer i februari prioriterades tre av de globala målen, senare kompletterat med ytterligare ett mål. Prioriteringen arbetades sedan in i kommunfullmäktiges långsiktiga plan för 2020-2023. Flera kartläggningar har genomförts, bland annat en analys av hur kommunfullmäktiges mål kopplar till agendan, motsvarande analys av kommunens styrdokument och även av den politiska ledningens förslag till hållbarhetsåtgärder. Kommunen har deltagit i en workshop på tema Agenda 2030 och reviderad regional utvecklingsstrategi och har dessutom fattat beslut om att ansöka om deltagande i Glokala Sverige 2020.

Kontakt: christina.bringfors-dahlgren@enkoping.se

Eslövs kommuns arbete med Agenda 2030 är i startgroparna. I kommunens handlingsprogram 2019-2022 framhålls att en långsiktig hållbarhet ska prioriteras socialt, ekonomiskt och miljömässigt och därför ska FN:s globala mål integreras i verksamheten. Sedan januari 2019 är kommunen med i SKR och FN-förbundets kommunikationssatsning Glokala Sverige och en utbildningsinsats har utförts där 25 chefer och strateger samlades för att utifrån de lokala inriktningsmålen göra direkta och indirekta kopplingar till Agenda 2030. Utifrån denna utbildningsinsats

kommer arbetet att fortsätta bland annat genom ett pågående arbete med att få in Agenda 2030 i målstrukturen på olika nivåer. Under oktober och november finns FN-förbundets utställning och en tipsrunda om Agenda 2030 i stadshusets foajé.

Kontakt: Susanne.Abramsson@eslov.se

Fagersta kommun arbetar just nu med en översyn av styrdokument och kommunorganisation. I detta utvecklingsarbete ingår att arbeta in Agenda 2030 och förankra ett hållbarhetsarbete.

Fagersta har antagit en Vision 2030 och i denna finns ett mål som handlar om en trygg, hållbar och jämställd kommun.

I arbetet med folkhälsa och jämlikhet håller Fagersta kommun på att ta fram styrdokument med utgångspunkt i Agenda 2030.

Fagersta kommun har även i sin Energi- och klimatstrategi tagit hänsyn till de miljömål som Sverige har fastställt. Utifrån miljömålen har man satt upp mål och arbetat fram ett åtgärdsprogram. Ett exempel på hur kommunen direkt arbetar med målen är att Fagersta kommuns skogsbruk är dubbelcertifierat.

Mycket är på gång men samtidigt inte färdigt. Förhoppningen är att inom ett år ha en struktur på plats som kan stödja verksamheterna på ett tydligare sätt utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Kontakt: lisa.ekberg@nvk.fagersta.se

Falkenbergs kommun beslutade under hösten 2018 att implementera Agenda 2030 i såväl styrning som verksamheter. Under 2019 antogs en ny politisk viljeriktning tillsammans med tre nya övergripande mål för kommunen vilka är:

- Ett föredöme inom hållbarhet
- Västkustens starkaste näringsliv
- Valfärd med god kvalitet

Samtidigt som de nya målen antogs bildades ett hållbarhetsutskott kopplat till kommunstyrelsen med ansvar för frågor gällande hållbarhet utifrån de tre dimensionerna. Den 1 juni 2019 bildades också hållbarhetsavdelningen på kommunstyrelseförvaltningen som har till uppgift att driva, stödja och samordna arbetet mot en mer hållbar framtid.

För att implementera hållbarhet i styrningen för hela kommunkoncernen har en ny styrmodell tagits fram. Genom den nya styrmodellen ska förvaltningar och verksamheter kunna sätta mål, följa upp och mäta effekt kopplat till våra övergripande mål.

Under 2019 har kommunen deltagit i kommunikationsprojektet Glokala Sverige, där FN-förbundet är ägare, då fokus varit på att kommunicera och så småningom ta fram en kommunikationsstrategi, och utbilda inom Agenda 2030 i såväl verksamheter som politiken.

Under senare delen av 2019 startas ett arbete om samverkan med andra aktörer i kommunen inom ramen för Agenda 2030 och våra gemensamma utmaningar för att hitta lösningar tillsammans.

Inför 2020 kommer analyser att göras utifrån ett hållbarhetsperspektiv, konsekvensanalyser införs i beslutsmallar utifrån påverkan på Agenda 2030 i större beslut samtidigt som system för uppföljning byggs upp inom kommun-koncernen.

Kontakt: Erika.Erlingson@falkenberg.se

Flens kommun hänvisar sedan 2018 till Agenda 2030 i sin strategiska plan genom att koppla relevanta globala mål till kommunens strategiska områden. Under 2019 har kommunen startat en process för att ersätta de lokala miljömålen med ett hållbarhetsprogram för att få ett helhetsperspektiv på miljömässiga, sociala och ekonomiska utmaningar och möjligheter i Flen. Arbetet sker i förvaltningsöverskridande grupper med miljöstrateg som projektledare.

Programmet kommer att innehålla en genomgång av alla 17 globala mål där kommunens utmaningar, ställningstaganden och verksamheter inom varje målområde beskrivs. Tanken är att formulera kommunens målbild till 2030 för varje globalt mål. Utgångspunkten kommer att vara de frågor som kommunen har rådighet över. Förhoppningen är sedan att koka ned detta till ett antal fokusområden / övergripande mål som en strategisk plan kan utgå från och där mer specifika mål och indikatorer formuleras. Kommunen ser det som en nyckelfaktor att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrningsprocesser.

Under resten av 2019 fortsätter utvecklingen av programmet, planen är att det ska färdigställas och antas av kommunfullmäktige under våren 2020. Kommunen planerar att delta i Glokala Sverige för att sprida mer kunskap om de globala målen bland politiker, tjänstemän och allmänhet.

Kontakt: josefin.smeds@flen.se

Forshaga kommun deltar i Glokala Sverige och arbetar i enlighet med en miljö- och klimatstrategi samt har ett antal miljööverenskommelser med landshövdingen. Forshaga kommun arbetar aktivt med att minska klimatpåverkan och utgår från det kommunövergripande klimatmålet att vara klimatneutrala 2030.

Miljö- och klimatstrategin för Forshaga kommun utgår från de globala hållbarhetsmålen samt de nationella och regionala miljömålen vilket kopplas till kommunens övergripande mål och målområden. Miljö- och klimatstrategin ska vara bindande för arbetet med miljö- och klimatfrågor inom kommunen som organisation men även vägledande för andra verksamheter inom kommunens gränser. Fokusområden i miljö- och klimatstrategin är:

- Minskad klimatpåverkan med frisk luft och rent vatten.
- Internt miljö- och klimatarbete
- Giftfri miljö
- Värna naturen och biologisk mångfald
- Hållbar samhällsutveckling – mark, byggande och boende

Genom att arbeta enligt miljö- och klimatstrategin bidrar Forshaga kommun till att såväl FN:s globala hållbarhetsmål, de nationella miljömålen som Värmlandsstrategins miljörelaterade miljömål kan uppnås.

Kontakt: urban.ledin@forshaga.se

Gnosjö kommun gick med i projektet Lokala Sverige under 2019 och i maj hölls en utbildningsdag om Agenda 2030 för ca 50 personer. På utbildningsdagen deltog kommunstyrelsen, chefer, strateger och utvecklingsledare.

I oktober 2019 anställde kommunen en utvecklingsledare som ska arbeta med digitalisering och hållbarhet.

I nuläget finns inte de globala målen med i kommunens vision, mål- och resultatstyrning, budget eller i översiktsplanen. Det finns inget övergripande uppdrag med Agenda 2030 utan varje förvaltning/ verksamhet driver frågan självständigt i den mån man vill och kan.

Kontaktperson: antonela.botic@gnosjo.se

Grums kommun anställde i oktober 2018 en miljösamordnare, som arbetar 60 procent. Miljösamordnaren arbetar i dagsläget med att ta fram en hållbarhetsutbildning i ett första steg för de som arbetar i kommunhuset. Denna utbildning innehåller information om Agenda 2030 och vilket ansvar kommunen har för att uppnå hållbarhetsmålen. Efter utbildningen kommer det att finnas information om hållbarhetsfrågor, både små och stora samt information om Agenda 2030 och Sveriges miljömål.

Under våren 2020 kommer Grums kommun att presentera en miljö- och hållbarhetsstrategi som fokuserar på både Agenda 2030 och Sveriges miljömål. Syftet med att utveckla en miljö- och hållbarhetsstrategi är att hjälpa till att vägleda, stärka och tillhandahålla strukturerat, långsiktigt hållbart miljöarbete i hela kommunen. Strategin ska användas som ett stöddokument för arbete med

hållbarhetsfrågor, i den politiska beslutsprocessen och inom all kommunal verksamhet. Syftet med denna strategi är att göra de komplexa frågorna inom miljöhållbarhet begripliga samtidigt som de ger en enkel väg framåt.

Det finns alltid pågående planer och aktiviteter som hjälper till att nå lokala, regionala, nationella och globala miljömål. Vägen framåt kräver engagemang och uthållighet i hela kommunen, i politiska beslut och det dagliga arbetet. Kommande arbete involverar interaktiv utbildning för hållbarhet med företag, anställda och medborgare; fokus på hållbar utveckling och samhällshälsa; minskning av utsläpp av växthusgaser och främjande av alternativ transport; förbättring av luft- och vattenkvaliteten; och bevarande och utveckling av natur, biologisk mångfald och friluftsliv. Grums kommun har många spännande projekt på gång och vi ser fram emot att dela våra framgångshistorier.

Kontakt: freya.brentmar@grums.se

Grästorps kommun har den största andelen jordbruksmark i Västra Götalandsregionen och flera av FN:s globala utvecklingsmål (Agenda 2030) har starka kopplingar till jordbruket och livsmedelsproduktionen.

I Grästorp finns en stark tradition av att arbeta med lantbruk och branscher kopplade till det. Flera initiativ kring lokal mat har genom åren bedrivits och en aktuell koppling Grästorps kommun ser mellan sitt uppdrag och gröna näringar är implementering av den nationella livsmedelsstrategin.

Redan tidigare har Grästorp gjort ett omfattande jobb med att få in lokala råvaror i de offentliga köken genom olika projekt kring offentlig upphandling. Kommunen känner ett ansvar att bidra till en mer hållbar näringslivskedja utifrån såväl ett socialt, som ekonomiskt och ekologiskt perspektiv.

Eftersom det i Grästorp och orterna runt omkring finns lång tradition och mycket kunskap och kompetens ser vi en potential att utveckla livsmedelsförsörjningen lokalt mer än att enbart arbeta med upphandlingsfrågor. Därför planerar nu Grästorps kommun att verka för att förbättra förutsättningarna för lokala producenter och förädlare genom sitt näringslivsarbete.

Inom arbetet med samhällsutveckling arbetar en utvecklingsgrupp med att ta fram en utvecklingsplan för Grästorps kommun. Utvecklingsplanen innehåller prioriterade målområden i samma struktur som i det nyligen antagna politiska inriktningsdokumentet och definierar konkreta strategier för dessa. I arbetet med utvecklingsplanen är Agenda 2030 en inspirationskälla där social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet ska genomsyra samtliga mål och strategier.

Kontakt: Oskar.Lindgren@grastorp.se

Gällivare kommun har integrerat Agenda 2030 i den ordinarie målstyrningen. Kommunplanens övergripande mål och de fyra strategiska målsättningarna ska grundas i de tre hållbarhetsperspektiven och med Agenda 2030 i fokus. Detta sker i alla led d.v.s. från KF:s kommunplan till KS verksamhetsplan, till övriga nämnders/utskotts verksamhetsplaner och vidare till förvaltningarnas (Avdelningarnas och enheternas) handlingsplaner.

Inför arbetet skapas först ett nuläge inom hållbarhetsområdena. Detta nuläge bestäms både utifrån kommunen som geografisk enhet och kommunen som organisatorisk enhet. I nuläget ingår en analys med sammanfattande utmaningar. Dessa utmaningar blir grunden för kommunens prioriterade hållbarhetsområden och kommunens prioriterade Agenda 2030-mål.

Kommunstyrelsen tydliggör kommunplanens fokus på hållbarhetsområdena och Agenda 2030 genom att ta fram prioriterade områden för kommunen att arbeta med övergripande.

Kommunstyrelsen tar också fram fokusområden inom KF:s (kommunplanens) strategiska målsättningar. Dessa fokusområden kopplas också till Agenda 2030. Övriga nämnder/utskott ska sedan utifrån KS fokusområden ta fram egna prioriterade områden och koppla dem till Agenda 2030.

De första verksamhetsplanerna (för nämnderna) är under framtagande.

Kontakt: Catharina.Gustafsson@gallivare.se

Göteborgs stad har gjort en övergripande kartläggning över målen kopplat till mål i budgeten och stadens styrande dokument. Kartläggningen färdigställdes 2018 men har nu uppdaterats 2019 bland annat utifrån årets budget samt för att inkludera indikatorerna för kommuner som RKA tog fram i våras.

Göteborg deltar sedan 2017 i forskningsprojektet *Implementing the New Urban Agenda and The Sustainable Development Goals: Comparative Urban Perspectives*. Det är ett komparativt, internationellt projekt där forskare har följt den lokala implementeringen av agendan i 7 städer runt om i världen. Inom arbetet så tittar en forskare på målkonflikter och synergier mellan de globala målen och stadens övergripande styrdokument. Mer information om det här: <https://www.mistraurbanfutures.org/en/project/implementing-new-urban-agenda-and-sustainable-development-goals-comparative-urban>

Kommunstyrelsen har beslutat om två uppdrag: att genomföra kommunikationsinsatser för att göra de globala hållbarhetsmålen mer kända inom stadens samtliga verksamheter samt att i kommande årsredovisningar tydliggöra hur stadens arbete knyter an till de globala hållbarhetsmålen.

Göteborg håller på att arbeta fram ett nytt miljöprogram med nya miljömål och de globala målen inkluderas i det arbetet. Det nya programmet kommer att beslutas under 2020.

Flera förvaltningar och bolag kartlägger också sitt arbete med Agenda 2030 på olika sätt. Ett exempel är Göteborgs Hamn. Mer information finns här: <https://www.goteborgshamn.se/FileDownload/?contentReferenceID=14780>

Staden ingår också i olika projekt. Ett exempel är *Bättre folkhälsa genom skolframgång*. Projektet stödjer mål 3, 4, 5, 9, 10 och 17. Samarbetspartner i projektet är: Institutet för framtidsstudier, Sveriges Kommuner och Landsting, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Göteborgs Stads intraservice, Västra Götalandsregionens enhet för samhällsanalys, Ivbar Institute AB, Göteborgs universitet, Sahlgrenska och Ping Pong AB. Mer information finns här: https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/battre-folkhalsa-genom-skolframgang-innovationsprojekt-i-angered/ett-folkhalsoprojekt-i-angered!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfjjo8ziTYzcDQy9TAy9_X1cTAawc4I9A40tvA0Cvcz1wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigAQNzus/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/#htoc-1

Kontakt: sara.pettersson@stadshuset.goteborg.se

Götene kommun har initierat ett arbete med att ansöka om att delta i Glokala Sverige 2020 – Agenda 2030 i kommuner och regioner.

All kommunal verksamhet sker egentligen i linje med Agenda 2030 och de 17 globala mål för hållbar utveckling (som syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser).

Merparten av dessa globala mål arbetar kommunen med kontinuerligt utifrån Sveriges lagar och kommunala målsättningar.

Däremot använder kommunen ännu inte Agenda 2030 som begrepp och formulering i någon större omfattning i kommunala verksamhetsområden.

Genom deltagande i Glokala Sverige 2020 kan kommunen stärka sin medvetenhet, kunskap och genomförandet i linje med Agenda 2030.

Kontakt: Mikael.Lundgren@gotene.se

Habo kommun har under 2018 haft en förvaltningsövergripande arbetsgrupp, där kommunchefen varit sammankallande, som tillsammans prioriterat och fördelat mål och delmål i Agenda 2030 mellan kommunens nämnder. Arbetsgruppen gick noggrant igenom samtliga mål och delmål och valde ut de mål och delmål som kommunen, genom sin huvudsakliga verksamhet, kan bidra

till och ansvara för. Kommunens ambition är att implementera Agenda 2030 i arbetet med ständiga förbättringar samt att sprida kunskap om målen till medarbetare, politiker, kommuninvånare, näringsliv och civilsamhället.

I Habo kommun är arbetet med Agenda 2030 införlivat i kommunens styrmodell och styrkort. Under hösten 2018 har ett utvecklingsprojekt startat med syfte att förbättra nuvarande styrmodell. I det arbetet har Agenda 2030 definierats som en av styrande handlingar att ta hänsyn till. Detta arbete utförs av partigruppledare och förvaltningschefer. Kommunens nya styrmodell ska sedan implementeras och förankras i nämnder och förvaltningar så att den blir känd hos såväl samtliga förtroendevalda som hos kommunens medarbetare.

I Habo kommun pågår arbete med en översiktsplan för åren 2020-2040. I den nya översiktsplanen utgör Agenda 2030 en grund, precis som i kommunens kommande miljöprogram för åren 2020-2030. Översiktsplanen och miljöprogrammet är styrande för kommunens utveckling.

Kontakt: ellen.lindberg@habokommun.se

Hallsbergs kommun bedriver inget separat arbete och har ingen separat handlingsplan för Agenda 2030. Däremot har kommunen tydliga kopplingar i styrdokument med bäring på Agenda 2030. I kommunens övergripande styrsystem finns tydliga kopplingar till hållbarhetsfrågorna och dessa ingår i en av kommunens fyra prioriterade strategiska mål som säger att Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och klimatmässigt hållbart samhälle där människors livskvalitet ökar. Vidare prioriteras mål för alla barn, unga och vuxna och att familjer ska erbjudas goda livsvillkor och stöd och tidiga insatser med bäring på målet ingen fattigdom.

Klimatfrågan utifrån ett klimatanpassningsperspektiv har varit särskilt aktuell efter den översvämning som skedde i Hallsberg i september 2016 då stora delar av tätorten stod under vatten. För att minimera risken för nya översvämningar har olika preventiva åtgärder vidtagits. Vattendragen som går genom Hallsberg har rensats och dikesprofiler har återställts där så erfordrats.

Hallsbergs kommun har också varit med i det pilotprojekt som SMHI genomfört avseende klimatanpassning. Det har gått ut på att ta fram ett webbaserat arbetsverktyg som kan användas i kommunernas arbete med klimatanpassning.

Hallsbergs kommun är med i Sveriges Eko-kommuner och levererar årligen underlag till den så kallade miljöbarometern. Resultatet är tillgängligt via webben och det följs upp och redovisas systematiskt. Förutom att all energi för uppvärmning av kommunens lokaler är förnybar så trafikeras kollektivtrafiken nästan uteslutande med biogasdrivna bussar. I samband med att kommunens gatukontor flyttar till nya lokaler planeras också för att kommunens tyngre

fordonspark ska kunna tanka biodrivmedel i en egen tankstation. Nyligen har också tio publika laddmöjligheter för elbilar anordnats och tagits i drift.

Kontakt: marianne.christiansen@hallsberg.se

Hallstahammars kommun har tagit fram Rapport Agenda 2030 med hjälp av tjänstepersoner inom flera olika verksamheter i kommunen och den ger ett litet ”smörgåsbord” (nulägesbeskrivning) över de utmaningar kommunen har i hållbarhetsarbetet.

Utkast till KF-mål är framarbetade av en särskilt inrättad analysgrupp som ska stötta politiken med uppföljning och planering av kommunens verksamheter. Målen ska utgå ifrån Agenda 2030 och de globala målen. Tanken är att ge verksamhetsnämnderna ett ökat eget ansvar för mål och uppföljning av det som rör kärnverksamheten (tillitsbaserad styrning).

Förra året genomförde kommunen även ett SIDA-finansierat projekt om Agenda 2030 som engagerade fjärdeklassare och deras lärare i Nibbleskolan i Hallstahammar. Detta resulterade i en film där barnen – efter några dagars lärarledd genomgång av vad Agenda 2030 och de globala målen står för – filmas när de fritt meddelar sina tankar om hållbarhet. Fantastiskt roligt att se deras engagemang i projektet! En kort variant av filmen visades cirka 1200 ggr som ”reklamfilm” på SF-biografer i Västerås, som är grannkommun och huvudort i länet. Filmen kan ses via nedanstående länk, som leder till en sida som också är tänkt att vara en bredare plattform för samverkan i hållbarhetsarbetet:

<https://hallstahammar.se/organisation-och-politik/lagar-regler-och-dokument-som-styr-kommunen/agenda-2030---de-17-globala-malen>

Kommunen kommer sannolikt även att behöva se över beslutsprocesserna/-vägarna inom organisationen för att öka den interna samverkan. Ett särskilt Hållbarhetsråd/Rådet för Agenda 2030 kommer att inrättas under hösten. Utöver detta pågår också ett arbete med att ta fram en strategi/styrning för hållbarhetsarbetet enligt Agenda 2030 och hur kommunen säkerställer att allt den gör sker socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart. Standardiserade processer tror kommunen blir viktiga och därför tittar man för närvarande på vägledningsstandarden SS854000.

Hallstahammar deltar även i SKR:s och Svenska FN-förbundets projekt Glokala Sverige och utbildningsdag inom projektet kommer att hållas hos kommunen den 4 december 2019.

Kontakt: thomas.norrman@hallstahammar.se

Haparanda kommun har inte påbörjat arbetet med att få in Agenda 2030 i styrdokumentet. Detta arbete kommer påbörjas först år 2020 då kommunen får en ny politisk vision på plats.

Kommunen har fastställda miljömål och en klimatstrategi som kommer att uppdateras och kopplas till 2030-målen.

Kontakt: linnea.haverinen@haparanda.se

Helsingborgs stad och Helsingborgs kommunfullmäktige antog i januari 2016 ”Livskvalitetsprogrammet” som innebär att Helsingborgs stad ska verka för de 17 globala målen i Agenda 2030 och för nationella och regionala miljö- och folkhälsomål. Tillsammans med översiktsplanen är programmet stadens övergripande strategiska och långsiktiga styrdokument som anger stadens viljeinriktningar och prioriteringar från 2016 till 2024. Livskvalitetsprogrammet riktar sig först och främst till Helsingborgs stads förvaltningar, nämnder och bolag men syftet är också att involvera och inspirera stadens näringsliv, föreningar och invånare att delta i arbetet med livskvalitet.

Programmet beskriver strategier för hur staden ska skapa förutsättningar för att invånarna i Helsingborg ska uppleva god livskvalitet. Människans behov sätts i fokus och för att uppfylla behoven behöver miljö, folkhälsa och ekonomi samverka. Helsingborgs stad delar därför inte längre upp hållbarhetsarbetet i dess klassiska stuprör. Livskvalitetsprogrammet innehåller fem viljeinriktningar som visar vägen mot stadens vision till 2035. Under varje viljeinriktning finns femton fokusområden som visar vad staden vill förbättra och som bygger på Helsingborgs främsta utmaningar inom folkhälsa och miljö.

Helsingborgs stads förvaltningar och helägda bolag har huvudansvaret för att verka i programmets riktning. De ska konkretisera livskvalitetsprogrammet och se till att livskvalitetsarbetet får genomslag i verksamhetsplaneringar och i handlingsplaner. Det finns ett särskilt team (Livskvalitetsteamet) bestående av en teamledare, folkhälsostateg och miljöstrateg som har till uppgift att stötta och inspirera förvaltningar och bolag i livskvalitetsarbetet, verka för samverkan, sprida kunskaper om hållbar utveckling och följa utvecklingen på en stadsövergripande nivå. Till sin hjälp har teamet ett livskvalitetsnätverk med ambassadörer som arbetar ute på förvaltningarna och bolagen.

Kontakt: Helen.Wiklund@helsingborg.se

Herrljunga kommun arbetar kontinuerligt med verksamhet som bidrar till att uppfylla de globala målen.

Exempel på sådant arbete är att kommunen kontinuerligt arbetar med ekonomiskt bistånd och med att få ut personer i egen försörjning. Kommunen

har ett nära samarbete med arbetsförmedlingen och sin interna arbetsmarknadsenhet (AME). AME har i detta varit framgångsrika med att få ut personer i egen försörjning. I försörjningsstödsarbetet har kommunen barnens bästa i åtanke. Detta kan kopplas till mål 1 - ingen fattigdom.

Kommunen arbetar kontinuerligt med att förebygga fallskador bland dem som är inskrivna i kommunens hemsjukvård. Man gör fallrapporteringar och bedömningar av vilka hjälpmedel m.m. som kan behövas för att undvika fallskador. Detta kan kopplas till Mål 3 - hälsa och välbefinnande, där fallskador bland personer 65+ används som en indikator.

Kommunen har nyligen tagit fram en ny VA-plan för hela kommunen med åtgärder på kort, medellång och lång sikt för att skapa en hållbar försörjning av vatten och avlopp i kommunen. Kommunen arbetar nu vidare med VA-frågan bland annat genom att utreda strategiska frågor om verksamhetsområden och genom byggnation av ett nytt grundvattenverk för kommunen. Detta kan kopplas till mål 6 om rent vatten och sanitet.

Kommunen installerar solcellsanläggningar på kommunala fastigheter. Senast installerades en anläggning om 46 kWh på Horsbyskolan (grundskola, år f-6). Anläggningen är i drift sedan 2019-04-25. Vi deltar även i ett forskningsprojekt med Uppsala Universitet för att hitta en metod för att ta fram en solbruksplan. Detta kan kopplas till mål 7 om hållbar energi för alla.

Kommunens arbetsmarknadsenhet arbetar aktivt med de som står långt från arbetsmarknaden och det finns ett upparbetat flöde mellan kommun, arbetsförmedling och försäkringskassan för att få ut människor i egen försörjning där AME arbetar med arbetskartläggning (alltså vad den enskilde klarar av) samt hjälper till att ordna praktik och utifrån kartläggning och praktik kan de också (om det fungerar) arbeta med referenser. Arbetsmarknadsenheten deltar i projekt via Sjuhärads samordningsförbund som arbetar med att få ut personer som varit långtidssjukskrivna i arbete igen. Detta kan kopplas till mål 8 - anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt samt mål 1 och 3.

Kommunen deltar i Boråsregionens kommunalförbunds Avfallsnätverk. Tillsammans har man rekryterat en projektledare som under två år ska hjälpa de deltagande 8 kommunerna att ta fram en delregional avfallsplan. Detta kan kopplas till mål 12 - hållbar produktion och konsumtion.

Herrljunga kommun har undertecknat Västra Götalandsregionens initiativ Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om. Kommunen har gjort ett antal åtaganden inom ramen för detta, se <http://klimat2030.se/undertecknare/herrljunga-kommun/>. Detta kan relateras till mål nummer 13 om att "bekämpa klimatförändringarna".

Kontakt: Maja.Sallander@admin.herrljunga.se

Hjo kommun har inte antagit något styrdokument för hur man ska arbeta med Agenda 2030. Kommunen vill komma igång med ett mer strukturerat arbete med Agenda 2030 och har därför ansökt om medlemskap i Glokala Sverige 2020. Den utbildningsinsats som kommunen får genom Glokala Sverige ska utgöra startskottet för ett mer långsiktigt arbete. Målgruppen för utbildningen under våren 2020 är kommunfullmäktige och kommundirektörens ledningsgrupp där cheferna för samtliga verksamheter ingår och ska få ta del av utbildningen. Detta gör kommunen i samverkan med Tibro och Karlsborgs kommuner så kommunfullmäktige i samtliga tre kommuner avser att genomföra utbildningen tillsammans. Syftet är att:

- Få bättre kännedom om de globala målen, skapa inspiration för att göra Hjo till en del av de globala målen
- Fortsätta att arbeta strukturerat med Agenda 2030 och integrera det i en styrmodell på ett lämpligt sätt
- Utbyta erfarenheter och tänka tillsammans med våra samverkanskommuner Tibro och Karlsborg, men även utbyta erfarenheter och träffa deltagare från andra kommuner som deltar i projektet.

Kommunen har hittills internt utbildat sig i ämnet och försökt att knyta an till Agenda 2030-målen i samband med att kommunen utarbetar nya styrdokument som har koppling till de globala målen. Under 2017-2018 tillsattes t.ex. en hållbarhetsberedning för att ta fram en hållbarhetsstrategi. Beredningen valde ut ett antal prioriterade fokusområden när det gäller ekologisk hållbarhet och kopplade dessa till Agenda 2030.

Kontakt: annica.carter@hjo.se

Hofors kommun, Ockelbo kommun och Sandvikens kommun är med i projektet Glokala Sverige där kommunerna får stöttning att komma igång med Agenda 2030-arbetet. De har genomfört två föreläsningar som alla kommuner erbjudits att delta i, den första i april erbjöds av Glokala Sverige och den andra i samband med Trafikantveckan.

Miljöstrategen Åsa Holmberg har pratat om de globala målen på en förskola och för personalen inom vuxenutbildningen och har dialog med kommunledningen för Hofors. Hon kommer att informera kommunens politiker om de globala målen samt inspirera till ett målarbete i linje med hållbarhetsmålen. Utöver det är förslaget att Ockelbo ska utgå från några utvalda mål från Agenda 2030 och fokusera på dessa i de nya miljöstrategiska program som ska tas fram under vinter/vår. I det befintliga miljöprogrammet utgår man från de nationella miljökvalitetsmålen.

Sandbacka Science Park (Sandvikens kommun) bedriver också ett arbete med Agenda 2030 och förvaltar även kommunikationskonceptet Sandviken Pure Power.

Kontakt: asa.holmberg@sandviken.se

Hudiksvall kommun är en ekokommun sedan 2002 så det kommunen gör ska ske inom ramen för hållbarhetsprinciperna. Det krävs en helhet för att kommunen ska nå hållbarhet. Kommunens interna arbete leds av kommundirektören i samarbete med kommunens verksamhetschefer. På kommunens hemsida <https://www.hudiksvall.se/Sidor/Kommun--politik/Styrdokument-och-planer---Forfattningssamling/Hallbarhet.html> finns info om hur kommunen arbetar med hållbarhet vilket är dess sätt att arbeta för att uppnå Agenda 2030. Där finns bland annat en kort filmsnutt med John Holmberg som på ett bra sätt beskriver vad som krävs för att uppnå Agenda 2030 och det är ett sådant arbetsätt kommunen försöker få till. Kommunen är i startgroparna med en utbildning för all personal som ska ge en gemensam grund om vad hållbarhet är och sedan är tanken att varje verksamhet ska arbeta vidare på arbetsplatsträffar för att se vad de kan göra för att uppnå mer hållbarhet i sitt arbete.

Kontakt: asa.terent@hudiksvall.se

Hultsfreds kommun arbetar med att ta fram styrdokument i linje med agendan och vid sidan av det koppla projekt tydligare till målen samt genomföra en del kommunikation/marknadsföring.

Kontakt: Arvid.Lindblad@hultsfred.se

Håbo kommun har ett pågående arbete för ett hållbart samhälle men det bedrivs för tillfället inte under paraplyet Agenda 2030. Håbo kommuns vision, Vårt Håbo 2030, visar tydligt Håbos vilja att nå ett långsiktigt hållbart samhälle. En vision som ska genomsyra styrning, beslutsfattande och vardag.

Håbo kommun håller just nu på att sätta sig in i de globala målen och Agenda 2030. Kommunen är med i projektet Glokala Sverige för att öka engagemanget och kunskapen gällande de globala målen och Agenda 2030 för att sedan tydligare kunna ta en roll i detta arbete. Kommunen är i starten i detta arbete. Kommunens nästa steg är att utveckla en lokal agenda. Kommunens miljöstrategi ska uppdateras med de globala målen och övergå till en hållbarhetsstrategi. Kommunen ser även att Agenda 2030 och de globala målen kan användas för att synliggöra kommunens hållbarhetsarbete.

Håbo kommun har nyligen beslutat om en tillitsbaserad styrning och ledning. Långsiktighet och helhetssyn är grundläggande i tillitsbaserad styrning och ledning, vilket också ska leda till att kommunen fattar rätt beslut ur ett globalt

perspektiv. För att lyckas krävs samverkan, något som även är centralt i de globala målen.

Kommunen vill att Agenda 2030 ska bidra till en kommunövergripande och gemensam målbild för hållbarhetsarbete som alla kan förlika sig med. Just nu är det väldigt spretigt. Det behövs ett tydligt syfte och en förståelse för varför kommunen jobbar med Agenda 2030. Kunskapshöjning med gemensamma utbildningsinsatser är av största vikt.

Kontakt: Anna.Atterlof@habo.se

Härnösands kommun med kommunala bolag har ett gemensamt klimatlöfte att leva som man lär och visa vägen till den framtida vardagen i Härnösand, med mål om ett klimat där människan är i balans med miljön senast år 2045. Vidare har kommunen tagit fram en tillväxtstrategi där hållbarhet i alla dimensioner ska genomsyra allt som görs. Tillväxtstrategin och Agenda 2030 är en utgångspunkt i pågående arbete med att ta fram en översiktsplan som ska visa #mitthärnösand 2040. Kopplingsarbetet till Agenda 2030 är påbörjat och en delstrategi för hållbarhet ska tas fram med stöd av deltagandet i det nationella projektet Lokala Sverige.

www.harnosand.se/hallbaraharnosand

Med matavfall i tanken - De senaste åren har Härnösands kommun och Härnösand Energi & Miljö, HEMAB, satsat rejält på biogasproduktion i ett unikt lokalt småskaligt slutet kretslopp. Insamlat matavfall och avloppsslam omvandlas och uppgraderas för att bli fordonsgas vid två tankställen i nära anslutning till E4:an. En regionalt viktig anläggning som är förberedd för att dubblera kapaciteten.

www.harnosand.se/biogas

Härnösands kretsloppspark är inte bara en komplett återvinningscentral. Det är en arena för kretsloppstänk samtidigt som det är en plats för människor att komma in i vardagen igen. En arena som är mycket uppskattad av sina besökare och som utvecklar återbruket.

www.harnosand.se/kretsloppsparken

Från #metoo till #wedo – kommunen tar ett steg framåt i arbetet mot trakasserier och kränkande behandling. Genom samordning och tydlig kommunikation, internt och externt, synliggör kommunen och sprider kunskap om arbetet och aktiviteter med syfte att stödja en samhällsförändring. Kommunen har bl.a. genomfört föreläsningar för närmare 2 000 skolelever om sexuella trakasserier och kroppslig integritet, utbildat restaurangpersonal och

ordningsvakter om sexuella trakasserier och arbetat aktivt med aktörer för att skapa trygga och säkra evenemang i Härnösand.

www.harnosand.se/wedo

Kontakt: daniel.johannsson@harnosand.se

Järfälla kommun deltar i informations- och kommunikationsprojektet **Glokala Sverige** som drivs av svenska FN-förbundet och SKR. Exempel på vad som görs inom respektive område:

Jämställdhet

- Järfälla kommuns jämställdhetsplan

Rent vatten och sanitet

- Miljöplan 2016–2024 för Järfälla kommun med bolag

Hållbar energi för alla

- Energi- och klimatrådgivning

Anständiga arbetsvillkor och tillväxt

- Järfälla kommun har en finanspolicy
- en upphandlingspolicy

Minskad ojämlikhet

- Demokratiplan

Ekosystem och biologisk mångfald

- Stora delar av Järfälla kommuns naturområden är skyddade som naturreservat med goda möjligheter till utflykter, vandring och naturupplevelser.

Fredliga och inkluderande samhällen

- Järfälla kommun utvecklar en samverkansplattform i syfte att stärka samverkan och nätverk med civilsamhälle och näringsliv i frågor kring integration.
- Järfällas trygghetsvårdar finns ute på kvällar, nätter och vardagar och bidrar till trygghet för alla som bor i Järfälla, eller passerar förbi.
- Järfälla kommun arbetar aktivt med likabehandlingsarbete. Varje förskola, grundskola och fritidshem ska årligen beskriva hur de arbetar i en plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Läs mer om Järfälla kommuns arbete med Agenda 2030 på:
<https://www.jarfalla.se/kommunochpolitik/kommunfakta/hallbarhetsarbete.4.30fd335715c09c806abdabf6.html>

Kontakt: Megha.Huber@jarfalla.se

Jönköpings kommun har i det politiska programmet för mandatperioden samt Vision för JKPG klart uttalat att kommunen ska arbeta med de tre hållbarhetsaspekterna och att styrprinciperna ska utgå från AGENDA 2030.

Politiken har beslutat att det nuvarande programmet för Hållbar utveckling – miljö PHU ska vara kvar och kompletteras med ett socialt hållbarhetsprogram. Kommunen har ett stort utvecklingsprojekt kring att ta fram ett socialt hållbarhetsprogram samt modell för arbetet. Programmet ska utgå från de globala målen.

I PHU har kommunens miljömål kopplats samman med de globala målen liksom i uppföljningsverktyget Hållbarometeren.

Jönköpings kommun har sedan tidigare goda strukturer och resurser för att arbeta med olika hållbarhetsfrågor såsom jämställdhet, barnrätt, internationalisering, funktionsrätt, integration, våldsprevention, stadsplanering och miljö. Arbetet styrs och stöds av stadskontoret som har en Hållbarhetsenhet. Agenda 2030 har gett enheten nya verktyg för att få en större samsyn mellan perspektiven, ett gemensamt språk, utvecklingsområden och mål. AGENDAN har påverkat kommunens arbete mycket, ett exempel är gemensamt framtagande för stöd och rutiner för att inkludera hållbarhet i ärendeberedningen. Kommunen arbetar också för att miljö och MR-perspektiven ska hitta varandra i kommunikation, styrdokument, utbildningar, utvecklingsprojekt och chefstöd.

I utvecklingen av arbetet är rättighetsperspektivet centralt då kommunen först tog fram styrande principer för MR. Utan ett rättighetstänk i agendaarbetet kan man lätt hamna fel.

Kommunen ser det som centralt att det måste ske dialoger med medborgarna och medarbetarna i framtagandet av kommunens AGENDA-2030 arbete.

Kommunen har också gjort en GAP-analys av hur befintliga 45 styrdokument överensstämmer med AGENDAN. En rapport över hur Jönköping ligger till i förhållande till RKA:s hållbarhetsindikatorer har tagits fram samt en rapport om hur kommunprogrammet styr mot Agendan.

Det kommande programmet ska implementeras i kommunens styr- och ledningssystem. I framtagandet är ekonomistyrningsgruppen central.

Kommunen har också ett gott samarbete med länet och regionen med både spridningskonferenser och interna benchmarkingträffar.

Slutligen har kommunen deltagit i både Globala kommuner och Lokala kommuner med ett brett utbud av informationsinsatser för att sätta AGENDAN i kommunen.

Kontakt: asa.thorne-adrianzon1@jonkoping.se

Kalmar kommun har i kommunfullmäktige beslutat att Agenda 2030 ska vara vägledande för hållbarhetsarbetet i kommunen. Kommunen agerar lokalt, tänker globalt och vågar ta konkreta beslut för ett hållbart samhälle. Enligt SKR:s nyckeltal för Agenda 2030 får Kalmar kommun näst högst poäng bland alla landets kommuner.

Kommunens hållbarhetsarbete styrs genom ordinarie verksamhetsplan och övriga relevanta styrdokument, exempelvis upphandlingspolicy, strategier för funktionshinderfrågor och jämställdhet samt handlingsplaner rörande bland annat giftfri förskola, integration, hbtq och barnrättsfrågor. En övergripande analys visar att kommunen har mål och uppföljning inom merparten av områdena i agendan. Kommunens fyra fokusområden inom miljöområdet – God vattenstatus, Fossilbränslefri kommun, Livskvalitet i ett grönt Kalmar samt Cirkulär konsumtion kopplar tydligt till Agenda 2030. Agendan ingår i ett pågående arbete med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen.

I augusti varje år anordnar Kalmar kommun tillsammans med sju andra aktörer inom akademi, näringsliv och offentlig sektor ”Kalmarsundsveckan – mötesplats för hållbar utveckling”. Agenda 2030 genomsyrar fyra dagar fyllda av seminarier, diskussioner och konkreta aktiviteter med syfte att öka takten i arbetet och hitta samverkan för att uppfylla agendans mål.

Varje år görs en uppföljning av kommunens arbete inom ekologisk hållbarhet i form av ett miljöbokslut. Där utvärderas kommunens arbete gentemot de nationella miljökvalitetsmålen, vilka i sin tur kan kopplas till Agenda 2030. En gång per mandatperiod upprättas dessutom ett välfärdsbokslut som ger en samlad bild av kalmarbornas livsvillkor och förutsättningar för en god hälsa.

Kalmar kommun är miljö- och kvalitetscertifierad enligt ISO9001 och ISO14001, vilket säkerställer att kommunen arbetar systematiskt med miljö, men även andra hållbarhetsfrågor vilka identifieras som kvalitetsaspekter för verksamheten.

Kontakt: sara.gripstrand@kalmar.se

Karlshamns kommun beslutade i kommunfullmäktige under hösten 2018 att anta *Hållbara Karlshamn 2030*, vilket innebär att kommunen ställer sig bakom de globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030. Kommunstyrelsen fick samtidigt uppdraget att ta fram riktlinjer för arbetet med hållbarhet samt

hur *Hållbara Karlshamn 2030* ska kunna implementeras i kommunens verksamheter. I arbetet med att ta fram riktlinjer gjordes en översyn av kommunens styrdokument i vilka hållbarhetsperspektivet är eller borde vara en viktig del. I samband med detta kunde konstateras att det finns ett stort behov av att revidera befintliga styrdokument, avsluta dokument som inte längre är aktuella samt komplettera med dokument som idag saknas. En tidplan, kostnader och finansieringsmöjligheter för detta arbete har tagits fram. Arbetet med *Hållbara Karlshamn 2030* synkroniseras med det pågående arbetet med att revidera hela kommunens styrsystem.

Under hösten 2019 deltog kommunen i utbildnings- och informationsinsatserna inom Glokala Sverige tillsammans med Region Blekinge och övriga kommuner i länet. Inom kommunen har under 2019 tillsatts en politisk samordnare för hållbarhet, vilket underlättar förankringsarbetet och förstärker mandatet att arbeta med hållbarhet.

Kontakt: Jesper.Bergman@karlshamn.se

Karlskoga kommun har inget övergripande arbete med Agenda 2030, men vissa förvaltningar har på eget initiativ tagit tag i arbetet. Folkhälsoförvaltningen ligger långt fram i arbetet. Vissa planer, program och policyer använder sig av, och hänvisar till Agenda 2030, men tyvärr inte kommunens övergripande vision, mål eller budget. Allt nuvarande arbete sker på förvaltningsnivå.

Karlskoga kommun har under hösten 2019 ansökt om att gå med i Glokala Sverige för att få bättre förutsättningar för kommande arbete med Agenda 2030.

Kontakt: daniel.ekelund@karlskoga.se

Karlskrona kommun har sedan 2018 arbetat aktivt med att implementera FN:s utvecklingsagenda Agenda 2030. Karlskrona kommun har sedan dess arbetat på olika sätt med Agenda 2030. För att få en förståelse för Agenda 2030 och de globala målen genomfördes workshops tillsammans med förvaltningarna och bolagens ledningsgrupper. I dessa fick ledningsgrupperna koppla aktiviteter som förvaltningen eller bolagen genomför till de olika målen. Resultatet av workshoparna tillsammans med andra lokala underlag gav en nulägesanalys av hur Karlskrona kommun i dagsläget arbetar mot målen i Agenda 2030. Arbetet ledde även till en ökad förståelse i kommunen.

Under våren 2019 fick kommunen hjälp av studenter med att undersöka i vilken grad medborgarna ska involveras i frågor rörande de olika målen i Agenda 2030. Ett flertal kommunanställda hade sedan tidigare gått utbildning i medskapande medborgardialog och fick härmed ytterligare stöd för vilka typer av frågor som är viktiga att skapa stor delaktighet i.

Under hösten 2019 har Region Blekinge tillsammans med regionens kommuner fått ytterligare utbildning genom Glokala Sverige.

Globala målen har idag fått en plats i Karlskrona kommun där de används för att visa ett bredare perspektiv på hållbar utveckling inom många verksamheter. Kopplingar har exempelvis gjorts mellan Agenda 2030 och världsarvet Örlogsstaden Karlskrona.

Framöver kommer kommunen att ta fram ett hållbarhetsprogram där Agenda 2030 kommer finnas med som ett ramverk för hållbar utveckling.

Kontakt: Sanna.Olsson@karlskrona.se

Kungsbacka kommun har politiskt antagit Vision 2030 där det beskrivs att "Samhället utvecklas på ett hållbart sätt: socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Vi lever inte över naturens tillgångar". Ett av kommunens 5 övergripande mål – "En hållbar utveckling och en hälsosam miljö" har som fokusområde att "Kungsbacka ska anpassa miljöarbetet till de nationella miljömålen och globala hållbarhetsmålen samt Borgmästaravtalet för att bli en av de främsta kommunerna inom miljö- och klimatfrågor".

Kommunen har i många år arbetet med miljömålen och sedermera de globala målen i utvalda verksamheter. Under 1,5 år har kommunen nu ökat ansträngningarna för att få till ett strukturerat arbete i hela organisationen. Detta har bl.a. gjorts genom en sammanhållen beskrivning av organisationens pågående arbete, kommunövergripande analyser och – för första gången 2018 – ett hållbarhetsbokslut. Det strategiska arbetet drivs av kommunledningskontoret tillsammans med ett stort nätverk av specialister i förvaltningarna.

Beskrivningen av Kungsbackas hållbarhetsarbete visar hur arbetet i kommunens verksamheter hänger ihop med såväl lokala politiska mål som med de globala målen. Här arbetar kommunen även med att förtydliga hur andra relevanta styrdokument, t.ex. klimatstrategi, resepolicy eller fordonspolicy bidrar till ett närmande till de globala målen.

I ett nytt kommunövergripande arbetssätt med målstyrningen har kommunen kopplat samtliga prioriterade initiativ till särskilt berörda mål i Agenda 2030.

Kontakt: patrick.migas@kungsbacka.se

Kungsörs kommun arbetar för närvarande med att ta fram en lokal strategi för Agenda 2030.

Kommunen har gått igenom samtliga mål och delmål för att se vilka som berör kommunen. De kommunala jämförelserna som återfinns i Kolada kommer att användas i arbetet.

En GAP-analys genomförs under hösten för varje mål och delmål. Utifrån detta kommer sedan lokala mål och strategier att arbetas fram. Jämförelserna i Kolada kommer att ligga till grund för kommunens eget målstyrningsarbete och vara vägledande för inom vilka områden man vill fokusera.

Den lokala strategin planeras vara klar för beslut under våren 2020.

Kontakt: Theres.Andersson@kungsor.se

Kävlinge kommun har precis startat arbetet med Agenda 2030. Kommunens nya kretsloppsplan för regionen (SYSAV Sydvästra Skånes avfallsbolag) kommer att grunda sig på Agenda 2030 men blir klar först 2020. Kommande ÖP kommer också att ta avstamp i Agenda 2030 men det arbetet har precis startats. Inledningsvis kommer det att läggas kraft och tid på utbildning av både politiker och tjänstemän i hur arbetet med Agenda 2030 ska implementeras i kommunen. Ett nytt och övergripande tankesätt som måste omfatta alla verksamheter och aktivera alla medarbetare och kommuninvånare.

Kontakt: Ann.Persson@kavlinge.se

Laholms kommun har fem principer för styrning och ledning, varav en är ”De tre hållbarhetsdimensionerna social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet ska genomsyra styrning och ledning”. Visionen för kommunen innehåller bland annat att livskvalitet och tillväxt förenas för en hållbar utveckling. Detta gör att de globala målen för hållbar utveckling kan vara ett värdefullt stöd i att göra arbetet i riktning mot visionen mer konkret, samlat och effektivt.

Kommunen är med i projektet Glokala Sverige, som är ett kommunikations- och utbildningsprojekt med syfte att stärka kunskap och engagemang för Agenda 2030 bland politiker och tjänstepersoner. Kommunen har hittills genomfört t.ex. workshop med presidierna tillsammans med kommunens och kommunledningskontorets ledningsgrupper, nätverksträffar med övriga Hallandskommuner för erfarenhetsutbyte, föredrag för personal inom förskola resp. grundskola där Agenda 2030 kopplades till läroplanerna samt kommunikationsinsatser på såväl intranätet som externa webben.

Kommunikationsinsatserna har hittills framför allt visat goda exempel på åtgärder som genomförts i kommunen och hur de hänger ihop med globala målen. Exempel som lyfts lite extra är sådant som kommunen gör inom verksamheterna som också allmänheten skulle kunna göra, för att visa att Agenda 2030 är allas agenda och att det är möjligt att bidra även på individnivå.

Under 2018 beslutade kommunfullmäktige om en ny miljöpolicy för Laholms kommun, där man tar fasta på att utgångspunkterna för Laholms hållbarhetsarbete är kommunens vision, FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030, de Nationella Miljömålen och Sveriges Ekokommuners hållbarhetsprinciper. I

beslutet fastställs också att de globala målen ska omsättas till praktisk handling i verksamheterna bland annat genom samhällsplanering, byggnation, inköp och utbildning.

Genom de pågående kommunikations- och utbildningsinsatserna är avsikten att kommun- respektive nämndplaner i allt större utsträckning framöver kopplas till Agenda 2030.

Kontakt: marie.gunnarsson@laholm.se

Landskrona stad har som målsättning att driva så mycket som möjligt inom den reguljära verksamheten för att på så sätt få mesta möjliga effekt men även för att undvika satellitprojekt som riskerar att inte implementeras i den ordinarie verksamheten. Arbetet med de globala hållbarhetsmålen är inget undantag. Det sker insatser inom alla hållbarhetsmål förutom mål 6 "Rent vatten och sanitet" som adresseras av det kommunala bolaget NSVA. För övriga hållbarhetsmål som relaterar till klimat drivs arbetet i handlingsplanen "Klimatsmart stad" som antogs av kommunfullmäktige i mars 2019. Handlingsplanen ska skapa förutsättningar för klimatsmarta val och minska klimatpåverkan från kommunens egna verksamheter. Ett urval av vad som görs för att adressera målen:

- **Mål 1. Ingen fattigdom:**
Landskrona har de senaste åren minskat antalet hushåll med försörjningsstöd. I februari 2013 var antalet hushåll med försörjningsstöd 983 och i september 2019 hade antalet minskat till 587 stycken. Under hösten 2019 har staden inlett en fördjupad satsning på de som söker försörjningsstöd för första gången i syfte att minska antalet personer som hamnar i långvarigt bidragsberoende.
- **Mål 3. Hälsa och välbefinnande:**
Staden arbetar aktivt med att öka kommuninvånarnas hälsa och välbefinnande. Bland annat erbjuds seniorträning tre dagar i veckan i samarbete med Cityidrott. Det finns även en ANTD-ansvarig som samordnar stadens arbete med att förebygga och behandla drogmisbruk.
- **Mål 11. Hållbara städer och samhällen:**
En huvudaktivitet i Landskrona stads arbete att skapa hållbara städer och samhällen är de insatser som sker i det särskilt utsatta området Karlslund. Där renoveras miljonprogrambostäder samtidigt som nya upplåtelseformer, som radhus och bostadsrätter, tillförs. Detta för att förbättra integrationen och göra det möjligt för personer som vill göra boendekarriär att bo kvar i området.

Kontakt: jan.persson@landskrona.se

Lidingö stad arbetar ännu inte med begreppet Agenda 2030, även om mycket arbete i kommunen görs som går åt det hållet. Förvaltningen har dock precis fått i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram ett nytt miljöprogram för staden som ska ta avstamp i Agenda 2030.

Kontakt: stina.jaensson@lidingo.se

Lilla Edet har gjort åtaganden inom ramen för regionalt åtgärdsprogram för miljömålen i Västra Götaland. Årligen på Sveriges nationaldag anordnas en miljö- och familjedag med fokus på ekologiskt, närodlat och hållbar miljö. Då delas också miljö- och byggnämndens miljöpris ut som uppmärksammar någon person, organisation eller annan i kommunen som gjort skillnad för miljön. Arbete med att ta fram en handlingsplan för en giftfri kommun pågår.

Någon med ett övergripande ansvar för Agenda 2030 finns dock inte i kommunen.

Kontaktperson: Kristian.Nordstrom@lillaedet.se

Linköpings kommun har en särskild hållbarhetsenhet. Kommunfullmäktige beslutade 2018 om en hållbarhetspolicy för Linköpings kommunkoncern. Genom beslutet ställer sig kommunen bakom Agenda 2030 och de globala målen och beskriver hur kommunen definierar hållbar utveckling. Utgångspunkten för hållbarhetsarbetet i Linköpings kommun är att genom lokala insatser bidra både till en hållbar utveckling i kommunen och till att uppnå de globala målen. Kommunen arbetar sedan tidigare med mål som är samstämmiga med de globala målen. Mest framträdande är klimatmålet som innebär att kommunen som geografiskt område ska vara koldioxidneutralt år 2025.

En hel del aktiviteter inom ramen för hållbar utveckling pågår i kommunen. Ett arbete för att strukturera dessa aktiviteter utifrån Agenda 2030 har påbörjats. En särskild hållbarhetsenhet har inrättats för att ta ett helhetsgrepp om arbetet med hållbar utveckling. Enheten består av en hållbarhetschef, ett antal strategier inom ekologisk och social hållbarhet samt två ungdomsombud som är anställda för att öka ungdomars delaktighet och möjlighet att påverka samhället.

Linköpings kommun samarbetar och samverkar aktivt med invånare och samhällsaktörer på lokal, regional, nationell och global nivå. Bland annat har utskott för medborgardialog inrättats för olika geografiska områden med syfte att nå en högre grad av delaktighet och medskapande. Kommunen samverkar med andra kommuner och region Östergötland inom Agenda 2030 och ingår i flera nationella och internationella nätverk.

Kontakt: Erika.Weddfelt@linkoping.se

Ljungby kommun har arbetat fram en modell för kommunens övergripande målstyrning som bygger på kommunens vision och de globala målen. De globala målen används som verktyg för analys av kommunens utveckling. Uppföljning och utvärdering görs kommunövergripande i ”forum för analys” utifrån lokala indikatorer för de globala målen. Genom denna modell implementeras arbetet med de globala målen i all ordinarie verksamhet och ansvaret för att arbeta med Agenda 2030 gäller för hela kommunkoncernen. Genom gemensamma satsningar kan man nå maximal effekt.

Kommunfullmäktige har beslutat om en policy för hållbar utveckling. Policyn anger färdriktningen för hela kommunkoncernens arbete med en ekologiskt, ekonomiskt och socialt uthållig samhällsutveckling. Med policyn vill Ljungby kommun att alla gemensamt verkar och tar ansvar för ett hållbart samhälle. Arbete med hållbar utveckling utgår enligt policyn från Agenda 2030. Kommunens ledningsgrupper har ett uttalat ansvar för att driva arbetet med Agenda 2030 och att utveckla analys och uppföljning av arbetet.

Samtliga styrdokument för Ljungby kommunkoncern ska ha en koppling till de globala målen där det specificeras vilket, eller vilka globala mål, som styrdokumentet påverkar.

Styrmodellen kopplas till budgetprocessen och ska implementeras under 2020.

Under oktober månad varje år uppmärksammas Agenda 2030 genom ”Hållbara oktober” som kommunen arrangerar tillsammans med olika föreningar och verksamheter med fokus på hållbarhet. Alla de aktiviteter som genomförs samlas i ett gemensamt program som visar på kopplingen till olika Globala mål. Fram till 2019 har en miljökalender delats ut till alla hushåll i kommunen där Agenda 2030 och de globala målen lyfts på olika sätt.

Kontakt: annelie.ingmar@ljungby.se

Ljusdals kommun antog i fullmäktige 2014-06-16 en lokal utvecklingsstrategi för åren 2015-2020. Enligt strategin ska ställningstaganden och beslut prövas ur olika hållbarhetsperspektiv för att bidra till en positiv social och miljömässig omställning och i utvecklingsarbetet ska, liksom i RUS, de tre hållbarhetsperspektiven: social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet finnas med. I strategin sägs vidare att hållbar utveckling ur ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv är utgångspunkterna för utveckling och utgör därmed grunden för arbetet. Det bidrar till en bättre styrning och ger kommunen större förutsättningar att närma sig sina mål och sin vision.

2018-06-18 antog fullmäktige i samband med beslut om budget 2019 och ELP 2020-2021 ett måldokument för 2019 utifrån vilket kommunens arbete för hållbar utveckling ska ske genom de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

2018-11-09 undertecknade Ljusdals kommun en avsiktsförklaring om samverkan för Agenda 2030 med Länsstyrelsen och Region Gävleborg.

Det har under året påbörjats en översyn av Ljusdals kommuns styrmodell. I samband med översynen tas nya strategiska målområden fram som kopplats till de globala målen. I kommunfullmäktiges verksamhetsplan och budget för 2020 ska kommunens sex målområden beskrivas och kopplas mot respektive mål i Agenda 2030. Framöver ska koppling även göras till relevanta globala delmål.

Kommunen kommer varje år att följa utvecklingen i förhållande till de sex övergripande målområdena och därigenom hur kommunen uppfyller sin del av Agenda 2030. Uppfyllelsen av målen ska följas med hjälp av flera indikatorer. Analysen ska ge besked om hur det går och vad kommunen behöver fortsätta göra och/eller ändra på för att nå sina mål.

Kontakt: Carina.Thoren@ljusdal.se

Lomma kommun har implementerat de globala målen i miljömålsarbetet och detta följs upp i kommunens ordinarie styrsystem, STRATSYS. Arbetet har också bäring på kommunens strategiska planering och även en del andra processer och projekt. Det gäller översiktsplanering, detaljplanering, upphandlingar, naturskyddsprojekt, klimatanpassningsprojekt samt bygg- och anläggningsprojekt.

Uppföljningen i STRATSYS sker ibland, men inte alltid, med hjälp av nyckeltal.

Förankring har skett hos såväl medborgare som tjänstemän och politiker. Flera workshops och temadagar har genomförts, men även ungdomsdialog där politiker möter och diskuterar utvalda frågor tillsammans med elever i högstadiet i kommunen.

Kontakt: Helena.Bjorn@lomma.se

Ludvika kommun arbetar med att integrera Agenda 2030 i sina styrdokument. Kommunen utgår från de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljömålen. Därefter har kommunen valt att prioritera vilka områden som Ludvika ska arbeta med under en fyra-årsperiod för att skapa ett mer hållbart samhälle.

Ludvika kommun har i sin viljeinriktning tydligt deklarerat att Ludvika kommun ska vara en miljövänlig kommun. Ludvika kommun är sedan 2008 medlem i det nationella nätverket Sveriges ekokommuner, EKO står både för ekonomisk utveckling och ekologisk balans och ska således förenas i en och samma utvecklingsstrategi.

Agenda 2030 ligger till grund när kommunen nu arbetar fram sin uppdaterade Miljöpolicy som sedan kommer att brytas ner till en Miljöstrategi/Riktlinjer för

Ludvika kommun. Ludvika kommun gör mycket men har mycket kvar att göra. Strategierna lyfter fram de delar som Ludvika kommun ska fokusera på och bryter ner dessa till praktiska handlingsplaner för att konkretisera hur miljömålen ska nås för alla de olika förvaltningarna i kommunen.

Kontakt: jacob.holgerson@ludvika.se

Luleå kommun har nio övergripande mål för 2050. I april 2019 beslutade kommunfullmäktige om dessa mål för att nå Vision Luleå 2050 och för att beskriva hur kommunen kopplar sina mål till de globala målen i Agenda 2030. De nio övergripande målen är en naturlig del i Luleås översiktliga planering och gör kommunens långsiktiga arbete för Vision Luleå 2050 tydligare. De nio övergripande målen inbegriper hela hållbarheten med ämnen som hälsa, delaktighet, trygghet, kultur, fritid, natur, klimat, arbete och tillväxt. Målen och den årliga uppföljningen av dem ger underlag till planeringsförutsättningarna och även till kommunfullmäktiges utvecklingsområden för mandatperioden.

De nio övergripande målen bygger på visionsarbetet som kommunen genomförde under början av 2000-talet. Visionen, som antogs politiskt 2008, handlar om att skapa ett attraktivt Luleå som är hållbart över tid. Processen att ta fram visionen genomfördes i nära dialog med invånare, föreningsliv, näringsliv och andra intressenter. Exempelvis arrangerades föreläsningar och öppna forum samt särskilda visionsverkstäder där framtidsbilderna i visionen togs fram.

Luleå kommun kommer varje år att följa utvecklingen i förhållande till de nio övergripande målen och genom denna visa hur kommunen uppfyller de globala målen i Agenda 2030. Uppföljningen görs med hjälp av flera indikatorer till varje övergripande mål och presenteras i november varje år. I analysen av indikatorerna ska även eventuella skillnader för ålder, kön, grupp och geografiskt område granskas. Uppföljningen ska ge besked om kommunen satsar rätt, gör på rätt sätt och föreslå bättre sätt att bedriva arbetet på. Den årliga uppföljningen blir ett underlag till arbetet med planeringsförutsättningarna. Vart fjärde år planeras en större utvärdering i förhållande till vision och övergripande mål. Den blir ett underlag till kommunfullmäktiges mål för mandatperioden.

Kontakt: lana.bengten@lulea.se

Lysekils kommun har, sedan 1 januari 2017, inom kommunstyrelseförvaltningen en avdelning för hållbar utveckling. Avdelningens uppgift är att leda, samordna och stödja kommunens verksamheter utifrån kommunfullmäktiges vision, mål och inriktningar med ett hållbart utvecklingsperspektiv (ekologiskt, socialt och ekonomiskt). Avdelningen arbetar bland annat övergripande inom översiktlig fysisk planering, näringsliv, mångfald och inkludering, miljö, energi, klimat, infrastruktur, kollektivtrafik, demokrati, folkhälsa, mänskliga rättigheter, internationella frågor med mera.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar med att implementera hållbarhetsarbetet och Agenda 2030 i befintlig budgetprocess. Kommunen tar fram och relaterar befintliga indikatorer och nyckeltal till hållbarhet. I Lysekils kommuns uppföljningssystem Stratsys kopplas kommunens strategiska målsättningar i verksamhetsplanen ihop med berörda globala mål. Detta görs för att kommunicera de globala målen, visa på hur de är integrerade i varandra samt möjliggöra uppföljning.

Under 2019 har ett Råd för folkhälsa och social hållbarhet etablerats i Lysekils kommun. Genom ett samlat grepp om de sociala hållbarhetsfrågorna skapas förutsättningar för minskat stuprörsarbete och en ökad kvalitet och effektivitet i arbetet.

För att arbeta verkningsfullt med Agenda 2030 krävs nya arbetssätt. Omvärlden förändras och allt fler frågor är komplexa. Man vet också att människor idag inte engagerar sig i samhällsfrågor på ett traditionellt vis. Arbetet med hållbarhetsfrågor kräver dialog och medskapande för att involvera invånarna och deras olika perspektiv. Kommunen utvecklar därför arbetet med medborgardialog i tillsammans med SKR/ Dialogues. Genom ökad kunskap om dialog och medskapande får kommunen bättre förutsättningar att utföra sitt kommunala uppdrag, bemöta dess utmaningar och komplexitet och leverera tjänster med en högre kvalitet.

En del i kommunens utvecklingsarbete är deltagandet i den nationella kommittén TK 844 som arbetar med att revidera standard 85 4000. Standarden ska i och med revideringen kopplas tydligare till Agenda 2030.

För att stärka kommunens hållbarhetsarbete har en miljö- och klimatstrategi anställts under 2019.

Lysekils kommun har under de senaste åren sökt och beviljats medel från bland annat länsstyrelsen för att utveckla arbetet med social hållbarhet inom områden som mångfald, inkludering, etablering, demokrati, mänskliga rättigheter och utbildning. Arbetet svarar mot kommunens Vision 2030 och de olika utvecklingsområden som kommunen har.

Vidare samverkar Lysekils kommun med universitet och högskolor i hållbarhetsarbetet, bland annat inom den sociala hållbarheten och trygghetsarbetet. Med kunskapsbaserat arbete (Effektiv Samordning för Trygghet) som grund arbetar kommunen systematiskt för att öka tryggheten i kommunen.

Kontakt: Michael.Johansson@lysekil.se

Malmö stad har undertecknat "A declaration of Cities Commitment to the 2030 Sustainable Development Agenda", vilket innebär att staden senast år 2020 ska ta fram en integrerad holistisk utvecklingsstrategi för att uppnå Agenda 2030.

En särskild strategi har tagits fram som anger att arbetet med att integrera agendan är ett långsiktigt arbete som berör alla förvaltningar och bolag. Två av fem utvecklingsprocesser i strategin handlar om hur agendan ska integreras i ordinarie styr- och ledningssystem samt bli en del i verksamhetsutvecklingen. Agenda 2030 ska integreras i kommunfullmäktiges mål inför budget 2020. En första nulägesbeskrivning av hur Malmö ligger till i förhållande till de 17 globala målen gjordes under 2018. En bruttolista togs fram med ett stort antal indikatorer på olika nivåer. Den utgör ett viktigt underlag till den hållbarhetsrapport som är under produktion och är en del av Malmös fortsatta arbete för att bidra till genomförandet av agendan. I hållbarhetsrapporten beskrivs och analyseras nuläget som underlag inför framtida prioriteringar i staden. Olika verktyg och metoder ska testas och spridas för att tydliggöra konsekvenser av beslut utifrån alla dimensioner av hållbar utveckling. En majoritet av förvaltningarna har i dagsläget gjort kartläggningar av hur de egna verksamheterna bidrar till Agenda 2030. Översiktsplanen och ett antal områdesbaserade stadsutvecklingsprojekt har Agenda 2030 som ledstjärna.

För att integrera agendan i ordinarie styrning och ledning och på verksamhetsnivå är två andra utvecklingsprocesser i strategin, ökad kunskap och kommunikation, viktiga. Detta för att bidra till ökad medvetenhet, stolthet, engagemang och motivation att arbeta med Agenda 2030. Ett av huvudbudskapen i den kommunikationsstrategi som tagits fram är ”Vi agerar lokalt och bidrar globalt”. I praktiken innebär det att kommunen i sina utbildningar och i kommunikationen ska ha med det globala perspektivet och koppla ihop stadens arbete för hållbar utveckling med en globalt hållbar utveckling. Ett antal aktiviteter bedrivs. En övergripande webbplats har tagits fram, ett nyhetsbrev kommer ut regelbundet och korta filmer med konkreta exempel från verksamheter är under produktion. Det görs en utbildningssatsning för politiker, chefer och medarbetare och inspirations- och kunskapshöjande seminarier om Agenda 2030 arrangeras i samverkan med externa aktörer.

Kontakt: frida.leander@malmo.se

Marks kommun

- Enligt kommunens budget 2019-2022 ska Agenda 2030 genomsyra kommunens arbete
- Ett hållbarhetsteam på samhällsutvecklingsenheten ansvarar för strategisk utveckling av kommunens Agenda 2030-arbete
- Förvaltningschefer och nämndernas presidier har utbildats inom Agenda 2030
- Marks kommun är under 2019 med i projektet Glokala Sverige
- Augusti 2019 togs det fram en nulägesanalys av kommunens arbete med Agenda 2030 som bland annat utgår från Koladas indikatorer

- I nämndplanen ska nämnderna beskriva hur de bidrar till Agenda 2030
- Vidare integrering av Agenda 2030 i styrning och ledning diskuteras (bland annat integrering i budget och i kommunens strategiska mål).

Kontakt: Margit.deBoer@mark.se

Markaryds kommun arbetar fokuserat med att försöka koppla alla sina förvaltningsmål för alla förvaltningar till Agenda 2030.

Markaryds kommun har i Aktuell Hållbarhets årliga miljöranking gjort en förbättring på 239 placeringar, från plats 266 till 36 och är därmed den kommun som klättrar mest i årets kommunrankning.

En anledning till förbättringen är att man tagit ett bättre helhetsgrepp om frågorna genom ett tydligt fokus på Agenda 2030. Under de senaste åren har Markaryds kommuns placeringar varierat stort år från år men förra årets placering på plats 266 var den sämsta hittills.

Kommunen har genom att arbeta med Agenda 2030 som styrdokument fått ett mycket bättre helhetsgrepp om miljöfrågorna. Tidigare har det gjorts många punktinsatser, men idag får frågorna en helt annan tyngd i och med att de kommer in i budgetprocessen och blir ett levande dokument.

Ett exempel är arbetet med att energieffektivisera alla kommunala fastigheter, vilket har lett till att de idag är helt fossilbränslefria. En annan framgångsfaktor är att samarbeta med andra kommuner, där Markaryds kommun har varit med och startat ett avfallsbolag tillsammans med fyra andra kommuner i Kronobergs län för att kunna erbjuda källsortering.

Aktuell Hållbarhets kommunrankning mäter aktivitets- och ambitionsnivå på miljö- och hållbarhetsområdet i Sveriges kommuner. Rankningen består av en enkät med 23 miljörelaterade frågor som 225 av Sveriges 290 kommuner har besvarat, vilket innebär en svarsfrekvens på 78 procent, något mindre än förra året. I Kronobergs län hamnar Markaryds kommun på andra plats, där Växjö är på plats ett.

Kontakt: john.karlsson@markaryd.se

Mora kommun har tagit fram en hållbarhetsstrategi "Hållbara Mora" som bygger på de globala målen i Agenda 2030. Till strategin har man avsatt 5 miljoner kronor till en pott ur vilken kommunens verksamheter kan söka medel för att genomföra en idé som bidrar till målen.

Kontakt: karin.eriksson4@mora.se

Mölnads stad gjorde 2017 en kartläggning av hur Mölnads stads verksamheter och satsningar förhåller sig till vart och ett av de globala målen. Resultatet är en beskrivning av varje mål, läget i Sverige och i Mölnad, relevanta delmål för Mölnads stad och bolag och exempel på hur staden och bolagen arbetar i grunduppdrag och i särskilda/målsatta satsningar.

2019 antogs nya övergripande mål i KF med tydlig hållbarhetsinriktning gällande mål och styrning. Under hösten deltar representanter från samtliga partier i en process för att koppla fullmäktiges mål till Agenda 2030 och samtidigt skapa en större förståelse för de globala målen inför kommande visionsarbete.

Några praktiska exempel på hur de globala målen används: Hållbarhetsbedömning av översiktsplanens effekter utifrån A2030 och de globala målen. På sociala sidan pågår utveckling av modell och metoder för sociala investeringar. En förstudie med inriktning på fler nyanlända och invandrade kvinnor i arbete påbörjas under oktober. Hösten 2019 görs även en socioekonomisk kartläggning som underlag för ett mera strategiskt arbete för hållbarhet. På miljösidan finns, utöver lokala miljömål, politiska uppdrag inom framför allt fossiloberoende, men också återbruk inom staden och för stadens medborgare, samt Fairtrade City Mölnad. Stadens strävan är att allt mer lyfta fram kopplingarna mellan dimensionerna och sina utmaningar för att vara en Hållbar stad.

Hållbarhetsveckan i Mölnad är en plattform för kommunikation om Agenda 2030. Veckan ordnas i samarbete mellan många förvaltningar och studieförbundet ABF och stötts ekonomiskt av stadens bolag. De flesta förvaltningar och bolag är aktiva i att bidra till veckans innehåll. 2019 hade veckan ca 100 programpunkter, med bra bredd och kvalitet.

Kontakt: lisa.jarner@molndal.se

Mörbylånga kommun har sedan 1 juni en hållbarhetsstrateg som har uppdraget från kommunstyrelsen att implementera Agenda 2030 i kommunens alla verksamheter. Målet är att Agenda 2030 och dess 17 mål ska bli en naturlig del i kommunens fortsatta utveckling. Ett första steg är en nulägesanalys som presenteras i november. Med utgångspunkt från den kommer sedan en strategi att skapas. Mörbylånga kommun är med i Glokala Sverige. Genom det har kommunen haft en heldagskonferens och workshop för alla chefer och politiker.

Mellan arbetet med nulägesanalys och strategi försöker kommunen nu få igång ett bra arbete med kommunikationen av Agenda 2030. Kommunen planerar att göra en julkalender i kommunens sociala medier där bl.a. varje mål ska presenteras i en egen lucka. Den som presenterar målet ska vara medarbetare i en verksamhet som är särskilt kopplat till det målet.

Kontakt: Linn.BergstenAhrens@morbylanga.se

Nacka kommuns kommunfullmäktige har, i mål och budget 2019–2021, gett kommunstyrelsen ett särskilt uppdrag att se över hur FN:s Agenda 2030-mål om långsiktig hållbarhet kan implementeras i Nacka kommun.

Stadsledningskontorets stab och miljöenheten har getts uppdraget att hålla samman arbetet. För att inhämta inspiration och kunskap om hur andra kommuner tagit sig an uppdraget deltar Nacka i kommunikationsprojektet Glokala Sverige samt följer regeringens arbete på nationell nivå samt internationellt via nätverket Eurocities.

Cirka 100 medarbetare, chefer och politiker från olika verksamheter kommer under 2019 att ha deltagit i utbildningar och workshops i syfte att skapa delaktighet och medvetenhet om Agenda 2030 samt ta till vara kompetens och goda idéer. En övergripande kartläggning av styrdokument och pågående arbete pågår för att tydliggöra kopplingar till agendans målområden och synliggöra styrkor och utvecklingsområden inom kommunens olika verksamheter.

Under 2019 har fokus legat på omvärldsspaning samt kunskapshöjande insatser i form av workshops och utbildningar i syfte att skapa engagemang, förståelse och en gemensam inriktning för arbetet. Det har även varit viktigt att reflektera över hur kommunens redan existerande arbete, övergripande mål, styrdokument och planer förhåller sig till de 17 Globala målen. En ”mappning” är påbörjad och syftar till att undersöka hur de globala målen kan integreras i existerande processer istället för att bli ett separat projekt. Arbetet behöver ske där kommunen har mest rådighet. I slutet av 2019, i samband med rapporteringen av det särskilda uppdraget, kommer en handlingsplan att presenteras för kommunstyrelsen.

Kontakt: helena.svardh@nacka.se

Nora kommun har ingen särskild utsedd planerare/utredare/funktion som har i uppdrag att arbeta med Agenda 2030. Det är allas ansvar att i sitt dagliga arbete förhålla sig till Agenda 2030. Kommunens rektorer i skola och förskola gör det, detsamma sker inom det sociala området, inom upphandling försöker kommunen agera socialt hållbart och klimatsmart. Kommunen har ett uppdrag från den nya majoriteten att följa de nya indikatorerna i Kolada och särskilt arbeta med de områden som har röda siffror.

Kontakt: Isabell.Landstrom@nora.se

Norbergs kommun har ett strukturerat arbete med Agenda 2030 sedan två år tillbaka. I kommunens vision finns 10 mål som hör till fyra strategiska områden.

Dessa mål resulterar i åtaganden inom kommunens utskott och är kopplade till Agenda 2030.

De 10 målen kommer att förändras inför 2020 då Norbergs vision görs om. Då kommer målen, nyckeltalen och åtagandena ha en ännu tydligare koppling till Agenda 2030. I denna process har barnen i högstadiet varit med och tagit fram tre mål som de tycker att kommunen ska prioritera. Man har även utvecklingskonferenser årligen för politiker och tjänstemän där man fokuserar på Agenda 2030.

Norbergs kommun har arbetat med hälsofrämjande insatser och aktiviteter för personal inom kommunen. Barn- och utvecklingsutskottet har arbetat med folkhälsa och välbefinnande hos barnen. Norbergs kommun har även i sin Energi- och klimatstrategi tagit hänsyn till de miljömål som Sverige har satt upp. Utifrån miljömålen har man satt upp mål och arbetat fram ett åtgärdsprogram.

Ett större arbete med översyn och revidering av styrdokument görs och målen för Agenda 2030 kommer att vävas in i dessa allt eftersom.

Kontakt: lisa.ekberg@nvk.fagersta.se

Nordanstigs kommuns kommunfullmäktige har beslutat att kommunens styrning ska utgå från Agenda 2030 och utifrån detta har fullmäktigemål för mandatperioden samt kommunstyrelsemål för kommande år beslutats. Ett projekt, Nordanstigsmodellen, har genomförts och det innefattar bl.a. att integrera den statliga och kommunala styrningen i kommunen för att skapa en helhetsbild och minimera dubbelarbete. Projektet har driftsatts och håller i skrivande stund på att etableras inför kommande år. Nordanstigsmodellen utgår från målen i Agenda 2030 och de tre hållbarhetsdimensionerna och varje del av verksamheten kan följas upp med avseende på effekter, resultat samt volymmått. I Nordanstigs stödsystem för verksamhetsstyrning kan man alltså planera, följa upp och rapportera hela kommunens verksamhet med utgångspunkt från Agenda 2030. Man kan också skapa diverse olika rapporter, t.ex. en hållbarhetsrapport, och följa upp samtliga mått som är kopplade till ett specifikt mål i Agenda 2030.

Kontakt: mats.widoff@nordanstig.se

Norrköpings kommun är sedan 2012 en Global kommun vilket är ett samverkansprojekt med Sida med syfte att lyfta fram lokala och globala utvecklingsfrågor i kommunen. De senaste sex åren har kommunen och Sida i samverkan med ett 50-tal lokala aktörer i kommunen arrangerat Globala veckor i slutet av året. De två senaste åren med fokus på att öka kännedomen om de

globala målen och hur alla kan vara med och bidra till måluppfyllelsen.
(www.norrkoping.se/globala)

Norrköpings kommun deltar också i Glokala Sverige – ett treårigt utbildnings- och kommunikationsprojekt kring globala målen. Bakom projektet står SKR och Svenska FN-förbundet och det finansieras av Sida. Syftet med projektet är att stimulera och engagera kommuner och regioner i genomförandet av Agenda 2030-arbete. Från och med år 2020 kommer dessa två projekt att slås ihop till ett gemensamt. Hur det gemensamma konceptet kommer att se ut kommer att utvecklas under hösten 2019.

I 2018 års budget fanns en precisering som innebar att samtliga kommunala nämnder i sina uppdragsplaner skulle identifiera vilka av de globala målen som berör deras verksamhet samt beskriva hur den bidrar till måluppfyllelsen. Kommunen har även kopplat flera styrande dokument till de globala målen. Några exempel är Inriktningsdokument för miljöpolitiken, Riktlinje för minskad kemikalieanvändning, Riktlinje för dagvatten och Riktlinje för ekosystemtjänster. Även bolagskoncernens Hållbarhetsrapport är kopplad till globala målen. I de Övergripande målen för mandatperioden 2019-2022 har det också skett en koppling till de globala målen. Kopplingen utfördes genom att utgå från kommunens övergripande mål för att ta reda på vilka av de globala målen som berördes. Ambitionen är att kopplingen även ska avspeglas vidare i kommande uppdrags- och verksamhetsplaner och regelbundet följas upp enligt kommunens styrmodell. I framtagandet av nästkommande mandatperiods övergripande mål kan en utveckling ske genom att istället utgå från de globala målen och på så vis bidra till en planering för en mer hållbar verksamhet.

Kommunen håller nu på att ta fram en handlingsplan för hur implementeringsarbetet ska utvecklas i kommunen. I förslaget föreslås samtliga kontor arbeta med att bidra till genomförande genom att:

- Genomföra kunskapshöjande insatser anpassade för sin verksamhets behov och karaktär. Det kan exempelvis handla om workshops, föreläsning på APT eller genomgång av webbutbildning.
- Integrera globala målen i uppdrags- och verksamhetsplaner samt andra nya styrande dokument.
- Dokumentera goda exempel – det vill säga insatser som bidragit till uppfyllelse av de globala målen.

Kommunstyrelsens kontor föreslås förutom ovanstående få ett utökat ansvar att:

- Skapa och förvalta en Agenda 2030-portal på intranätet för att kommunicera kommunens arbete med globala målen.
- Ta fram och tillhandahålla verktyg och stödmaterial som kan användas för att underlätta kontorens kunskapshöjande insatser.

- Ta fram en kommunikationsplan för hur kommunens arbete med globala målen ska kommuniceras både internt och externt.
- Genomföra kunskapshöjande insatser kring de globala målen på en kommunövergripande nivå.
- Genomföra aktiviteter kring de globala målen riktade till externa målgrupper.
- Följa upp, utvärdera och utveckla kommunens övergripande arbete med globala målen.

Kontakt: karin.faxer@norrkoping.se

Norrtälje kommun är med i projektet Glokala Sverige. Kommunen kommer i början av november genomföra en workshop med tema de globala målen och hur dessa kan stötta/påverka i styrningen av kommunen. Vissa delar av organisationen, t.ex. ”Trygg i Norrtälje kommun” har kopplat de globala målen till sina strategidokument, men det pågår inget övergripande arbete inom kommunen ännu.

Kontakt: hanna.leife@norrstalje.se

Nybro kommun har under flera år arbetat fram hållbarhetsprogrammet Hoppfullt & hållbart, som antogs av kommunfullmäktige i oktober 2018. Programmets syfte är att visa hur kommunen ska arbeta för att på ett långsiktigt hållbart sätt nå visionen om ett framtida större Nybro. Syftet är också att knyta samman globala, nationella och regionala dokument till ett Nybro-perspektiv. Programmet tar därför avstamp i dels Nybro kommuns vision och dels Agenda 2030. Det görs genom fem lokala hållbarhetsområden

- Hälsa, trygghet och välbefinnande
- Klimatsmart samhälle
- God miljö för barn och unga
- Natur och ren miljö
- Delaktighet och jämlikhet

Programmet och dess hållbarhetsområden förvaltas och utvecklas av en tvärsektoriell grupp för hållbar utveckling.

För att få verkstad av hållbarhetsprogrammet genomförs uppföljning av arbetet i varje förvaltning och bolag. Under 2019 och 2020 förs strategiska samtal kring vilka frågor som kommunen behöver ta vidare i sitt hållbarhetsarbete. För att ge politiken beslutsunderlag kommer ett årligt hållbarhetsboksut tas fram. Nybro kommun deltar också i projektet Glokala Sverige som är en hjälp i att öka medvetenheten om att Agenda 2030 berör oss alla.

Länk till programmet: <https://nybro.se/miljo-boende/hallbar-utveckling-i-nybro-kommun/>

Kontakt: Emma.Adrian@nybro.se

Nykvarns kommun har ett miljöprogram med tillhörande delmål som antogs 2018-09-06.

Miljöprogrammet har delats in i 5 prioriterade områden, det vill säga Ett tryggt och hållbart samhälle, Hållbart byggande, Hållbara transporter, resor och energianvändning, Hållbara livsmiljöer för natur och människor samt Hållbar konsumtion och en giftfri miljö. Alla dessa prioriterade områden är sedan i sin tur kopplade till de nationella målen samt till de globala målen i Agenda 2030. Till exempel område 3: Hållbara transporter, resor och energianvändning är kopplat till de nationella målen: Frisk luft, Giftfri miljö, Grundvatten av god kvalitet, Begränsad klimatpåverkan, Bara naturlig försurning och Skyddande ozonskikt. Området är också kopplat till de globala målen: 2. Ingen hunger, 3. Hälsa och välbefinnande, 7. Hållbar energi åt alla, 11. Hållbara städer och samhällen och 13. Bekämpa klimatförändringen. Utifrån denna indelning i prioriterade områden, kopplat till de nationella och globala målen, har en delmålsbilaga tagits fram. Den är mer konkret och innehåller mer eller mindre mätbara mål. Dessa delmål är kopplade till de prioriterade områdena, vilka i sin tur är kopplade till de globala målen.

När kommunen arbetar med att få in sitt miljöprogram i det dagliga arbetet och att uppfylla de antagna delmålen, arbetar man samtidigt med Agenda 2030.

Kontakt: pernilla.barrud@nykvarn.se

Nyköpings kommun arbetar för hållbar utveckling och ett genomförande av Agenda 2030.

Då flera utmaningar är såväl tvärsektorieella som branschöverskridande finns stor potential till positiva synergieffekter för hållbar utveckling om de adresseras utifrån ett helhetsperspektiv.

Mot den bakgrunden kommer det bland annat att göras en översyn av visionen för Nyköpings kommun och en ny policy för hållbar utveckling och agenda 2030 ska arbetas fram. Översiktsplan 2040 för Nyköpings kommun tar ett tydligt avstamp i hållbar utveckling och Agenda 2030 för en långsiktigt hållbar samhälls- och stadsplanering för kommande generationers Nyköpingsbor.

Nyköping är även fortsatt med i projektet Glokala Sverige till 2020 och som deltagare i projektets referensgrupp, där kommunen bland annat är med i arbetet

att identifiera vilket behov av stöd som kommer uppstå framgent, när förhoppningsvis fler har flyttat fram sina positioner i arbetet för hållbar utveckling och genomförande av Agenda 2030.

Vad gör Nyköpings kommun idag för att bidra till socialt och miljömässigt hållbar utveckling? Exempel operativ nivå:

- Fossilfri kollektivtrafik: kommunen har i samarbete med bussbolaget Nobina och Region Sörmland nu en fossilfri kollektivtrafik, där stadstrafiken trafikeras av elbussar. Nyköpings kommun har 19 elbussar, varav 17 fordon är i trafik. (mål 13, mål 11)
- Nya kostverksamheten: Inledningsvis togs måltidsverksamheten inom äldreomsorg och förskolor över av kommunal verksamhet. Från februari 2020 inkluderas även skolorna. En ny Kostpolicy är ute på remiss. Exempelvis utgår policyn från 50% ekologiskt producerade livsmedel, men även perspektiv som klimatpåverkan inkluderas och menyplanering ska ske utifrån säsonganpassade livsmedel. Matsvinn ett viktigt fokusområde, med ett nytt projekt på gång med Tekniska divisionen som går ut på att minska svinn. (mål 12, mål 13, mål 3, mål 11, mål 2, mål 15)

Införande och inköp av elcyklar inom hemtjänst och barnomsorg för att bygga bort beroendet av bilresor (mål 13, mål 3).

Kontakt: cajsa.palm@nykoping.se

Nynäshamns kommuns hållbarhetsarbete ur ett ekologiskt perspektiv bedrivs med utgångspunkt i styrdokumentet *Nynäshamns kommuns klimat- och miljömål 2018-2021 – Med sikte mot 2045* (se bifogat dokument). I dokumentet presenteras 28 klimat- och miljömål med tillhörande indikatorer som beskriver hur kommunen ska arbeta för att uppnå ett ekologiskt hållbart Nynäshamn till 2020 och styra riktningen mot ett Nynäshamn med netto-nollutsläpp av växthusgaser år 2045. Målen omfattar både kommunen som organisation med tillhörande bolag samt kommunen som geografiskt område och kan delas in i fyra olika målområden:

- Klimat, energi och luft
- Hållbar planering och god bebyggd miljö
- Fungerande ekosystem och friska vatten
- Giffria och resurssnåla kretslopp

Kommunens klimat- och miljömål har sin grund i de nationella klimat- och miljö kvalitetsmål som riksdagen har beslutat om, som i sin tur baseras på internationella åtaganden. Varje mål har matchats mot FN:s globala mål, som utgångspunkt för kommande arbete med dessa.

Att notera är att Nynäshamns kommuns lokala klimat- och miljömål är en specificering av hur mål 8 (*Nynäshamn kommuns verksamheter främjar biologisk mångfald samt ett hållbart och klimat neutralt samhälle*) i kommunens mål och budget ska uppnås. Mål och budget är kommunfullmäktiges styrdokument för övergripande prioriteringar av verksamheternas inriktning, genom de kommungemensamma målen och fördelningen av de ekonomiska resurserna till nämnderna. Att klimat- och miljömålen är en del av mål och budget innebär därmed att kommunens samtliga nämnder och förvaltningar har ansvar för att i sina beslut verka för att de kommunala klimat- och miljömålen uppnås. Hela organisationen ska arbeta i den riktning som målen anger i de delar som är relevanta för respektive verksamhet. Under mål- och budgetarbetet ska alltså respektive nämnd säkerställa att åtgärder relaterade till de klimat- och miljömål som berör just deras verksamheter inkluderas.

Kontakt: julia.nordstrom@nynashamn.se

Nässjö kommun har bildat en förvaltningsövergripande arbetsgrupp som jobbar strategiskt med hur kommunen på olika sätt kan öka kunskapen kring och implementera arbetet med Agenda 2030 i sina olika verksamheter.

- Kommunen har kartlagt alla förvaltningar och bolags verksamheter på delmålsnivå (vilka mål kan verksamheten vara med och påverka).
- Kommunen är med i Glokala Sverige och har tagit del av regionala träffar samt nyligen en nationell träff. I nästa vecka hålls en utbildning/workshop med Glokala Sverige där förtroendevalda (kommunalråd och samtliga partiets gruppleddare), samtliga förvaltningschefer och bolags VD:ar samt ett antal nyckelpersoner i verksamheterna har bjudits in. Uppslutningen är relativt god.
- En ”Miniutbildning” kommer som ett första steg att ges till samtliga chefer (på alla organisatoriska nivåer) i slutet av oktober.
- Ett arbete pågår internt med att omarbete kommunens balanserade styrkort inför 2021, där Agenda 2030-målen integreras och blir en del av den övergripande styrningen. (En utmaning!)
- Kommunen har tillsammans med RISE och Vinnovafinansierade Smart Housing Småland genomfört två workshops i syfte att integrera relevanta Agenda 2030-mål i en planeringsprocess (lokaliseringsutredning för ny F-6-skola). Resultatet har sammanställts i en rapport från RISE och kommer (om man kan lösa finansieringen) att följas upp med en fortsättning där ett större grepp tas över ”kommunala planeringsprocesser”.
- RISE/SHS kommer också att genomföra en projektledarutbildning under hösten med ett antal personer som jobbar strategiskt-förvaltningsövergripande med utmaningen leda utan formella mandat.

Kontakt: stina.granberg-lindor@nassjo.se

Orust kommun har valt att fokusera på vatten- och kustmiljön i de delar av Agenda 2030 som adresserar de biologiska och ekologiska aspekterna, den delen som kallas för ”biosfärsmålen” 6, 13, 14 och 15. De globala hållbarhetsmålen och de nationella miljömålen är vägledande när kommunen planerar sin verksamhet inom enheten (sektorn) för miljö- och bygg. För kommunen i stort är det mer breda ambitioner om hållbarhet och en rörelse mot mindre fossilberoende, mer närproducerat och bättre möjligheter att se och uppleva den fina naturen på och runt Orust.

Sektor miljö och bygg har valt att arbeta aktivt med övergödning och anslutit kommunen till Havs- och Vattenmyndighetens pilotprojekt LEVA (Lokalt Engagemang för Vatten). Kommunen har därför en åtgärdssamordnare och en projektledare med fokus på att komma framåt med fysiska åtgärder i jordbrukslandskapet för att minska läckaget av fosfor till havsvikarna. Det kan till exempel handla om våtmarker som kan få många positiva effekter utöver minskad övergödning, exempelvis ökad biodiversitet, samt som en del i klimatanpassning med mer tillgängligt sötvatten vid torka och minskad risk för översvämning vid kraftig nederbörd. Detta arbete handlar mycket om att etablera kontakt med markägare och jordbrukare på ön och försöka hitta framkomliga vägar till miljöåtgärder som gynnar både naturen och produktionen av livsmedel. Ett långsiktigt arbete som kommunen hoppas ska ges möjlighet till förlängning.

Kommunen har även en miljöstrateg som dels arbetar för den egna kommunen men även har en del av sin tjänst i samarbete med angränsande kommuner inom projektet 8+Fjordar med syfte att utföra miljöåtgärder och sprida kunskap om tillståndet i fjordområdet innanför Tjörn och Orust. Kommunen tror att ett ökat samarbete, långsiktighet och delade resurser är viktigt för att komma vidare med sina miljöambitioner. Detta kommunövergripande arbete är förhoppningsvis början på ett bredare grepp även kring naturvårdsfrågorna och att öka takten i åtgärdsarbetet.

Arbetet med att kartlägga de invasiva arterna i kommunen pågår och förhoppningsvis kan man komma vidare med åtgärder, antingen i egen regi, eller i samarbete med andra kommuner i omgivningen.

Då fokus i nuläget ligger på vattenrelaterade frågor har kommunen tvingats att prioritera ner arbetet med att minska klimatpåverkan. En del vattenåtgärder kan dock få klimatnytta, det kan exempelvis handla om organogen mark som återblötläggs och att läckaget av koldioxid stoppas. Det pågår också en hel del initiativ bland kommuninvånarna för att stimulera till mer fossilfria lösningar.

Kontakt: kristian.littke@orust.se

Ovanåkers kommun ska intensifiera sitt arbete med Agenda 2030. I skrivande stund planeras en inspirationsdag om Agenda 2030 för politiker och tjänstepersoner inom kommunen. Under dagen kommer man att lyssna på föreläsningar och presentationer om Agenda 2030 och varför det är så viktigt att jobba med agendan. Även lokala företag och organisationer berättar om hur de arbetar med hållbarhetsfrågan. Sedan kommer man att jobba i workshopformat för att identifiera hur kommunen redan idag arbetar med Agenda 2030 men även för att identifiera områden där kommunen behöver bli bättre och lägga mer fokus på hållbarhetsfrågan.

Ovanåkers kommun tillhör även Biosfärområde Voxnadalen som är ett område utnämnt av Unesco som ska verka som ett modellområde för hållbar utveckling. Inom projektet Biosfärområde Voxnadalen finns två projektanställda på Ovanåkers kommun som arbetar för en miljömässig, social och ekonomisk hållbar utveckling. Inom Biosfärområdet arbetar man tillsammans med lokala och regionala aktörer där man testar lokala lösningar på hållbarhetsutmaningar, samtidigt som goda exempel och erfarenheter delas och sprids i ett globalt sammanhang genom Unescos världsomspännande nätverk.

Kontakt: Johanna.Sjolund@ovanaker.se

Pajala kommun har i dag inte något strukturerat och systematiserat arbete med Agenda 2030, men kommunen arbetar givetvis med en mängd frågor som omfattas av Agenda 2030. Detta inom flertalet av de fokusområden som finns inom strategin.

Kommunen konstaterar ofta att en fråga ligger i linje med Agenda 2030 men det återstår en del innan man kan säga att arbetet är systematiserat, samlat och uppföljningsbart.

Kontakt: per.skalk@pajala.se

Piteå kommun har med Agenda 2030 i det ordinarie arbetet. Bedömningen är att kommunens övergripande mål och nyckeltal i större och mindre utsträckning kopplar till målen i Agenda 2030. Piteå kommun har inarbetat mål, nyckeltal och syften för att mäta indikatorer som kan visa på hur kommunen bidrar i arbetet med mänskliga rättigheter, hållbar utveckling och Agenda 2030. Piteå kommun har därutöver antagit Riktlinjer för Mänskliga Rättigheter/Mångfald samt Plan för hållbarhet. Piteå kommun har tagit ställning och initiativ genom att underteckna

- Borgmästaravtalet, ett avtal för innovativa energistäder som bygger på ett klimatinitiativ för Europas städer och regioner att minska koldioxidutsläppen.
- CEMR – en europeisk överenskommelse för jämställdhet.

- ECCAR – European Coalition of Cities against Racism.

Mänskliga rättigheter och andra globala och nationella överenskommelser har inarbetats i styrsystemet. Världssamfundet har utvecklat ett globalt samarbete i särskilt viktiga frågor. En hållbar utveckling är avgörande för vår gemensamma framtid och alla tre dimensionerna av hållbar utveckling (ekonomiska, miljömässiga och den sociala) måste samverka. Mänskliga rättigheter och efterföljande konventioner utgör, enligt regeringens strategi, utgångspunkt i arbetet med den nya Agenda 2030. Kommunfullmäktige har i reglementen tydliggjort alla nämnders uppdrag och det gemensamma ansvaret för Mänskliga rättigheter.

Kontakt: Anette.Christoffersson@pitea.se

Ronneby kommun har under 2019 tagit fram en Nulägesbeskrivning – Ronneby mot en hållbar utveckling. Genom nulägesbeskrivningen ges politiker och tjänstepersoner en tydlig och strukturerad lägesbild av Ronneby kommuns rådande situation, framgångar och befintliga utmaningar.

I nulägesbeskrivningen presenteras varje globalt mål utifrån vad det innebär för världen, Sverige och Ronneby. Därefter redovisas relevanta nyckeltal som har mätts på lokal nivå i Ronneby. Val av nyckeltal utgår från *Rådet för kommunala analysers (KOLADA)* utpekade lokala Agenda 2030-nyckeltal, vilket gör att Ronneby kan jämföras med andra kommuner och riket. För att ge en mer nyanserad bild av Ronneby har dessa nyckeltal kompletterats med fler nyckeltal i samråd med kommunala förvaltningar och bolag. Utmaningar för Ronneby kommun inom varje globalt mål presenteras kortfattat i slutet av varje kapitel. Detta är enbart några identifierade utmaningar och det innebär att det kan finnas fler som inte beskrivs.

Nulägesbeskrivningen presenterades för budgetberedningen tillsammans med förslag på nya strategiska målområden för kommunen. De strategiska målområdena grundar sig på kommunens vision, Agenda 2030 och nulägesbeskrivningen. Därefter hölls en dialogdag med ledande politiker och tjänstepersoner om vad de nya strategiska målområdena betyder för kommunen. De nya strategiska målområdena har inspirerats av Agendans inriktning om att vara integrerade och odelbara samt att de gäller för hela kommunkoncernen.

Kontakt: sofie.samuelsson@ronneby.se

Sigtuna kommun inrättade under 2019 en Agenda 2030-beredning i syfte att förstärka kommunens arbete med övergripande hållbarhetsfrågor.

Agenda 2030-beredningen är ett forum för den politiska ledningen inom kommunen med uppgift att följa, bereda och stämna av i övergripande strategiska hållbarhetsfrågor såsom:

- övergripande implementering och kommunikation av Agenda 2030
- klimat, miljö och samhällsplanering
- barnens rättigheter, tillgänglighet, invånardelaktighet, integration och segregation, folkhälsa, nationella minoriteter
- [eventuellt andra frågor som kan beaktas ur ett brett hållbarhetsperspektiv och som ligger under kommunstyrelsens ansvarsområden]

Beredningen ska stödja de kommunala verksamheternas arbete inom dessa områden och kan även följa hur nämnderna arbetar med, eller avser att arbeta, inom Agenda 2030-området. Sammanträden sker minst fyra gånger per år och är kopplade till kommunstyrelsens ordinarie ärendeprocess. Beredningen består av åtta ledamöter som motsvarar ordföranden i kommunens nämnder.

Dessutom har integreringen av Agenda 2030 i styrsystemet påbörjats och kommer att förstärkas under 2020 med målet att ta fram en verksamhetsberättelse för Agenda 2030, som redovisar kommunens övergripande arbete med hållbarhetsfrågorna både kvalitativt och kvantitativt, som bilaga till årsredovisning över 2020.

Framtagandet av en ny översiktsplan har påbörjats och kommer att utgå från de globala målen.

Kommunikationen kring Agenda 2030 och övergripande hållbarhetsfrågor ska förstärkas ytterligare under 2020 med fokus på interna workshops och utbildningar såväl som information och kommunikationsinsatser till kommuninvånarna.

Kontakt: friederike.may@sigtuna.se

Skara kommun har en vision med fyra prioriterade utvecklingsområden:

- Livsstilen som konkurrenskraft
- Självklart hållbart
- Vi främjar entreprenörskap
- I Skara är vi stolta

Om kommunen arbetar för att uppnå visionen så arbetar man för att nå en hållbar samhällsutveckling.

Skara kommun ska under 2020 arbeta fram mål och som underlag för målarbetet jämför sig Skara med andra liknande kommuner utifrån en mängd nyckeltal. När dessa nyckeltal tas fram används Kolada och då bland annat Agenda 2030-målen. Detta statistikunderlag presenteras sedan vid en utvecklingskonferens för politiker och förvaltningsledning i Skara kommun och dialog förs om vilka mål Skara kommun ska prioritera framåt. I Skara finns ett antal politiskt beslutade strategier som ska leda till visionen. Exempel på

dessa är Folkhälsostراتيجية, Miljöstrategie och Landsbygdsstrategie. Flera av dessa strategier löper ut 2020 och ett arbete har påbörjats för att uppdatera och förnya strategierna. Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland är en utgångspunkt för arbetet med Skaras lokala strategier och där är Agenda 2030 ett utgångsläge.

Kontakt: skara.kommun@skara.se

Skellefteå kommun i riktning mot en hållbar välfärd. Kommunfullmäktige har antagit Skellefteå kommuns hållbarhetsprogram ”Hållbar välfärd 2030”. I programmet beskrivs att kommunens olika verksamheter bidrar på en rad olika sätt till de globala målen. Arbetet bygger på den lokala utvecklingsstrategi ”Skellefteå 2030” som togs fram åren 2013–2015, tillsammans med invånare, företagare, föreningar och andra intressenter. Arbetet är tvärsektorielt och sker på en kommunövergripande nivå, där kommunen varit mest framgångsrik inom förnyelsebar energi, hållbart byggande, digitalisering och social hållbarhet.

Agenda 2030 knyter an till tillväxtstrategin. Skellefteå ska enligt strategin vara en framsynt och jämställd tillväxtkommun, attraktiv att bo och verka i, med målet att ha 80 000 invånare år 2030. Strategin är indelad i fyra områden: Hållbara och varierade livsmiljöer, Kunskap och unik kompetens, Globalt konkurrenskraftig ekonomi, Överbryggade avstånd. Även om Skellefteå 2030 är en tillväxtstrategi passar strategin väl ihop med Agenda 2030 och fokusområdena i regeringens handlingsplan. Alla strategiområden är kopplade till genomförandet av Agenda 2030 som helhet.

De kommunövergripande målen täcker in all kommunal verksamhet och ska gälla för varje mandatperiod. Målen sätts utifrån det kommunala grunduppdraget inom områdena: tillgänglighet, trygghet, effektivitet och samhällsutveckling. De kommunövergripande målen ska gå i linje med den lokala utvecklingsstrategin ”Skellefteå 2030”, vilket i praktiken även knyter målen till Agenda 2030. En samlad redovisning av resultatet av kommunens hållbarhetsarbete sker som en del av eller i samband med kommunens årsredovisning. Hållbarhetsredovisningen ska ge en balanserad bild av kommunens arbete för en ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbar utveckling.

Kontakt: kriste.r.a.gustafsson@skelleftea.se

Skinnskattebergs kommun är i ett planeringsskede vad gäller ett större grepp om Agenda 2030.

Kommunen har bland annat anmält sig till ett projekt inom felfria transporter, detta utgår ifrån Miljö- och byggnadsförvaltningen. Vidare ansöker kommunen om att få delta i Glokala Sverige 2020. Förvaltning och politik kommer då att få

utbildning i Agenda 2030 samt informations- och utbildningsmaterial. Kommunens ambition är att detta ska leda till ett antal kommunövergripande aktiviteter.

Kontakt: tarja.isomaki@skinnskatteberg.se

Skövde kommun arbetar i nuläget inte aktivt utifrån Agenda 2030 men är i startgroparna för att undersöka formerna för hur man ska ta sig an agendan. Samtidigt ligger kommunen bra till i mätningar, bl.a. utifrån de indikatorer som RKA presenterat för att följa upp Agenda 2030. Det arbete Skövde kommun gör idag och som leder till en måluppfyllelse utifrån Agenda 2030 görs alltså under andra rubriker.

Kontakt: gabriel.johansson@skovde.se

Sollefteå kommun har anställt en hållbarhetsstrateg 2017 som har en uppgift i verksamhetsplan 2019-2021 att arbeta med en strategi för Agenda 2030.

Rent konkret arbetar kommunen strategiskt genom att ta fram en nulägesanalys kring Agenda 2030-målen för Sollefteå kommun som planeras vara klar 2020. Målsättningen är att skapa en strategisk hållbarhetsplan som bygger på Agenda 2030-målen.

Kommunen har också förverkligat möjligheterna att bli en Fairtrade City diplomerad kommun, samt deltar i några hållbarhetsprojekt gällande solvärme kopplat till fjärrvärme, utbyggnad av snabbbladdstationer och bygger också i dagsläget kommunens första snabbbladdare för elfordon.

Kontakt: stina.eriksson@sollefteå.se

Sollentuna kommun har gett kommunledningskontoret i uppdrag från politiken att ta fram en handlingsplan för Agenda 2030 och presentera förslaget i november 2019. I uppdraget ingår att hitta ett gemensamt arbetssätt för alla kommunens verksamheter. Handlingsplanen ska säkerställa att arbetet drivs framåt i samtliga nämnder mot att uppfylla målen i Agenda 2030, att det är relevant för kommunen och följs upp på ett enhetligt sätt.

Sollentuna kommun har gjort en översiktlig analys av status på vart och ett av de 17 målen. Analysen baseras på de indikatorer som SKR har valt ut och på ett antal extra indikatorer, som kommunen redovisar på sin webbplats. Indikatorerna har matchats mot 60 delmål från Agenda 2030. De 60 delmålen är valda utifrån relevans och kommunens rådighet. Analysen används i samtal med kommunens olika förvaltningar för att var och en ska hitta sina viktigaste frågor. Samtal med kommunens förvaltningar förs också för att skapa ett bra underlag till den handlingsplan som ska tas fram. Liknande samtal förs med kommunens bolag för att hitta samarbetsformer. Handlingsplanen ska sedan

skickas på remiss till samtliga nämnder och kommunala bolag och i slutändan beslutas i kommunfullmäktige (enligt plan till våren 2020).

När handlingsplanen är antagen påbörjas arbetet med att implementera arbetssättet och att besluta åtgärder per nämnd. Nästan alla mål i Agenda 2030 har någon relevans för kommunen. Somliga mål kräver nya åtgärder, medan andra kan uppnås med hjälp av åtgärder som redan är påbörjade. Ett par mål kommer att kräva utökad samarbete mellan förvaltningarna. Vilka mål som behandlas på vilket sätt ska beskrivas i handlingsplanen.

I Sollentuna kommun ser man Agenda 2030 som ett ramverk för det arbete som redan görs och som ett sätt att lyfta områden som behöver extra fokus. Det är alltså inte något helt nytt, utan snarare ett nytt sätt att beskriva kommunens arbete.

Kontakt: inger.mattsson@sollentuna.se

Sotenäs kommuns grundmålsstruktur är kommunfullmäktiges fastställda vision ”Det goda kustnära livet som förenar tradition, förnyelse, hållbar utveckling och framtidstro.” Utifrån visionen finns antaget kommunfullmäktigemål om att Sotenäs ska främja hållbar utveckling ur socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.

Hittills har mycket av arbetet fokuserat på symbios och cirkulär ekonomi med maritim inriktning och man har skapat Sveriges första Symbioscenter. 2019 utvecklades det tidigare folkhälsorådet till ett Råd för hållbarhet och hälsa, och två strategitjänster är numera kopplade till arbetet. Hållbarhetsarbetet ska nu integreras i kommunens mål- och ledningssystem.

Nulägesanalys och inventering av befintligt miljö- och hållbarhetsarbete pågår och ska kompletteras med intervjuer och workshops med medarbetare för att kunna prioritera så att hållbar utveckling och Agenda 2030 får genomslag i kommunen. Under 2020 kommer arbetet med en ny översiktsplanering att påbörjas och till det ska också en hållbarhetsstrategi kopplas.

Kontaktperson: pia.bergenholtz@sotenas.se

Stockholms stad arbetar med Agenda 2030 sedan år 2019 i enlighet med uppdrag i budget. Under året har uppdraget förtydligats till budget 2020. Enligt uppdraget ska Stockholms stad vara ledande i genomförandet av de globala hållbarhetsmålen och agendan ska vara ett stöd för att utveckla stadens arbete för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Utvecklingsarbetet ska ske inom ordinarie processer. Ökad jämställdhet, ökad social inkludering, minskad ojämlikhet och minskad klimatpåverkan ska prägla

genomförandet. Arbetet ska dessutom stimulera till att identifiera och utveckla synergier och hävstångseffekter.

För varje mål har en eller flera nämnder eller bolagsstyrelser utsetts som målansvariga. De målansvariga ska vara drivande för att öka takten i hållbarhetsarbetet och samverka brett med berörda verksamheter i staden. Samverkan ska också ske med andra aktörer som civilsamhället och näringsliv.

I syfte att stödja genomförandet har *Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030* bildats med politiska och sakkunniga ledamöter. Rådet träffas ca åtta gånger per år och behandlar ärenden som är stadsövergripande och strategiskt viktiga för att driva på en hållbar utveckling.

Stadens arbete med Agenda 2030 ska utmärkas av att vara systematiskt och möjligt att följa upp. Uppföljningen ska bygga på analyser som bland annat utgår från indikatorer och nyckeltal som visar på styrkor och utvecklingsmöjligheter i stadens hållbarhetsarbete. Under 2019 har staden tagit fram en nulägesanalys. En särskild hållbarhetsrapport planeras för 2020.

Stockholms stad har skrivit på den så kallade *Local Voluntary Review*. Det är en deklARATION där deltagande städer ska redovisa resultatet av arbetet till FN. Enligt SDSN:s analys av SDG Index för städer ligger Stockholm på andra plats i genomförandet bland Europas storstäder.

Kontaktperson: bjorn.hugosson@stockholm.se

Storfors kommun har ganska nyligen infört en ny styr- och ledningsmodell där man ännu inte fått de övergripande målen på plats utan enbart verksamhetsmålen. Agenda 2030 är i nuläget inte med som en aktiv/synbar del av styr- och ledningsmodellen även om kommunen hade funderingar på det när den designades. Det finns med andra ord inga mål som är tagna direkt från Agenda 2030, eller åtminstone inga skriftliga referenser till den. Däremot har kommunen i arbetet med målen för verksamheterna tagit inspiration och utgått från Agenda 2030-målen för respektive verksamhet där det varit relevant.

I nästa fas av arbetet med den nya styr- och ledningsmodellen kommer kommunen börja med något man kallar horisontella förhållningssätt som ska genomsyra alla eller åtminstone flera verksamheter (beroende på vad det handlar om) och där det finns en tanke om att Agenda 2030 ska bli en utgångspunkt, antingen i sin helhet eller delvis, men detta är ännu inte bestämt.

Kontakt: oskar.eklof@storfors.se

Storumans kommun har ännu inte arbetat in Agenda 2030 i sitt styrdokument, den Europeiska politiken och de globala miljömålen integreras i den lokala utvecklingsstrategin (LUS) och i översiktsplanen. Kommunen ska i närtid starta

arbetet med att förnya sin LUS, vilken styr utvecklingsarbetet genom de projekt som söks och bedrivs med syfte att leva upp till de angivna målen. Detta bidrar också till att sprida kunskapen om de horisontella målen i förvaltningarna och till den enskilde medborgaren.

Kontakt: jimmy.lindberg@storuman.se

Sundsvalls kommun har ett pågående arbete med ett miljöstrategiskt program som beräknas vara färdigt under vintern 2019/2020, där tydliggörs hur Sundsvall bidrar till att uppfylla miljödimensionen i Agenda 2030 genom sina lokala målsättningar och sitt lokala arbete. Det miljöstrategiska programmet har målområdena: giftfria och resurssnåla kretslopp, värna biologisk mångfald och stärka ekosystemtjänster samt minskad klimatpåverkan. Till varje målområde finns målsättningar med tydlig koppling till Agenda 2030 samt underliggande handlingsplaner. Samtidigt pågår också ett arbete med en strategi för social hållbarhet som är kopplad till den sociala dimensionen i Agenda 2030. Även pågående arbete med kommande översiktsplan tar avstamp i de globala målen.

De globala målen berör ett stort antal områden som Sundsvalls kommun arbetar aktivt med. Sundsvalls kommun genomförde under 2017-2018 en socio-ekonomisk studie för att kartlägga socioekonomiska skillnader mellan olika stadsdelar och bostadsområden i kommunen. Kommunen bildade även ett råd för social hållbarhet bestående av politiker och förvaltningschefer. År 2019-2022 har kommunen som huvudprioritering att utjämna sociala skillnader i levnadsvillkor mellan kommuninvånarna. Sex bostadsområden har valts ut, där mer intensiva insatser ska planeras och genomföras för att åstadkomma detta. Sundsvalls kommun arbetar också sedan 2015 med sociala investeringar, som handlar om att pröva metoder för att motverka framtida utanförskap bland barn och unga. För närvarande har kommunen elva pågående projekt inom ramen för sociala investeringar.

Kontakt: sofie.eriksson@sundsvall.se

Säffle kommun genomförde den 15 januari och 13 februari 2018 – som ett led i beredningen – workshopar i syfte att gemensamt över partigränserna arbeta fram ett förslag till reviderad vision 2026. Hållbarhetsaspekterna av Agenda 2030 blev tidigt vägledande i de politiska diskussionerna. Visionen ”Säffle leder hållbar utveckling – vi kan, vi vill, vi vågar” antogs av kommunfullmäktige i mars år 2018.

Visionen innebär att Säffle kommun som offentlig aktör ska vara en föregångare i att driva hållbarhetsutvecklingen framåt och inspirera andra aktörer i samhället. Genom att arbeta mot målen i Agenda 2030 arbetar man också för att uppfylla visionen på sikt.

För perioden 2018-2022 har kommunfullmäktige tagit fram fullmäktigemål som kommunorganisationen ska arbeta för att uppfylla. Tanken är att fullmäktigemålen på ett mer konkret sätt ska visa vad kommunen behöver jobba med för att förverkliga visionen att leda hållbar utveckling. Då fullmäktigemålen är övergripande och syftar till att vägleda samtliga nämnders arbete under hela mandatperioden, är det viktigt att övriga centrala styrdokument i kommunen harmoniserar med fullmäktigemålen. Hållbarhetsplanen redovisar därför fullmäktigemålen parallellt med Agenda 2030-målen på de tematiska områden där sådan parallell redovisning är relevant.

Målen är uppdelade i fyra externa mål och tre interna mål. De externa målen gäller för relationen mellan kommunkoncernen och invånarna. De interna målen gäller enbart för kommunkoncernen.

Syftet med hållbarhetsplanen är att underlätta ledning och samordning av hållbarhetsarbetet i Säffle kommun genom att samla kommunens alla plan- och strategimål och rikta dessa mot Agenda 2030. Planen ska utgå från de tre dimensionerna i Agenda 2030; ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

På sikt ska alla antagna planer och strategier inom kommunen kunna formuleras och kopplas till något av de sjutton målen i Agenda 2030. På så vis ska hållbarhetsplanen bidra till ett strukturerat och konkret hållbarhetsarbete och därigenom ge förutsättningar att skapa handlings- eller genomförandeplaner som bidrar till att uppfylla kommunens vision om att leda hållbar utveckling.

Hållbarhetsplanen följs upp genom ett årligt hållbarhetsbokslut. I bokslutet görs en övergripande redovisning av hur väl de sjutton målen i Agenda 2030 har uppfyllts. Redovisningen förutsätter att varje mål har ett eller flera mått, som på ett så enkelt sätt som möjligt kan följas upp.

Hållbarhetsplanen omfattar arbetet i alla kommunens förvaltningar samt kommunens bolag, och ska ses som ett komplement till fullmäktigemålen och de efterföljande nämndmålen.

Kontakt: lars-anders.sjogren@saffle.se

Sävsjö kommun

- Kommunen är med i projektet Glokala Sverige och genom det utbildas politiker och tjänstemän
- Kommunen har reviderat sin Utvecklingsstrategi och genom det styrt/kopplat sitt utvecklingsarbete mot Agenda 2030
- Ett antal olika informationstillfällen har hållits för chefer, politiker, vissa tjänstemannagrupper

- Kommunen har fått kommunikationspengar från SIDA som använts till att ta fram en tidning som gått ut till samtliga hushåll. Kommunen berättar om sin verksamhet och gör kopplingen till de globala målen. Syftet är att inspirera andra att bidra genom att visa upp sitt arbete. Tidningen finns här: <https://savsjo.se/download/18.6b21bd9216b9910533414a36/1567406991201/Tillsammans2019%20tema%20hållbarhet.pdf>
- Kommunikationspengarna från SIDA har också gått till ett Agenda 2030-tält som används vid evenemang för allmänheten. Tältet är tänkt att kunna lånas ut av föreningar och andra. Syftet är att synliggöra målen.

Kontakt: veronika.johansson@savsjo.se

Södertälje kommun har i Mål och Budget, som är kommunens viktigaste styrdokument med inriktningsmål, uppdrag, politisk plattform och budget för hela organisationen, fastställt att kommunens hållbarhetsarbete utgår från Agenda 2030. Se sid 10 i <https://www.sodertalje.se/globalassets/styrande-dokument/mal-och-budget>. Detta gäller samtliga verksamheter i kommunen. Som komplement till Mål och budget har man ett antal kommunövergripande styrdokument med koppling till Agenda 2030, som också är beslutade av kommunfullmäktige. Miljö- och klimatprogrammet är det viktigaste exemplet när det gäller ekologisk hållbarhet och när det gäller social hållbarhet pågår arbete med ett nytt folkhälsoprogram.

I senaste miljöbokslutet gjordes kopplingar mellan de 8 globala mål som återfinns som nyckeltal i Kolada och som är kopplade till de lokala mål som Södertälje kommun har för den ekologiska hållbarheten. Se sid 4 i dokumentet här:

https://www.sodertalje.se/contentassets/caa3598dc17c40fd8a338cc9f726d876/miljobokslut-2018_webb.pdf

När det gäller uppföljning av social hållbarhet har kommunen ett särskilt barnbokslut och ser just nu över möjligheterna till en samlad uppföljning på folkhälsoområdet.

I den politiska organisationen har kommunen ett hållbarhetsutskott kopplat till kommunstyrelsen samt att det i kommunförvaltningen finns en enhet på kommunstyrelsens kontor som jobbar med samordning och utveckling av det kommunövergripande strategiska arbetet med hållbarhetsfrågor. En nulägeskartläggning pågår för att utröna dels hur andra kommuner jobbar med Agenda 2030 och dels hur Södertälje kommuns olika bolag och kommunala kontor arbetar med detta och vad de ser kan utvecklas.

Utöver detta har en medarbetare samt ett av kommunalråden gått en utbildning, arrangerad av Aktuell Hållbarhet, som gav dem input i hur kommunen kan jobba med de Globala Hållbarhetsmålen. Det finns även planer på att ansöka till

Glokala Sverige 2020 för att höja kunskapen och få inspiration i arbetet med Agenda 2030.

Kontakt: christine.strandberg@sodertalje.se

Sölvesborgs kommun ingår i Miljöförbundet Blekinge Väst som är ett kommunalförbund som utgör miljönämnd och miljökontor för de tre kommunerna Olofström, Karlshamn och Sölvesborg.

Miljöförbundet har valt att fokusera mer på de nationella miljömålen än på just Agenda 2030. Det faller sig naturligt eftersom de nationella miljömålen kopplar till miljöbalken och kommunens lokala miljöarbete på ett annat sätt än vad Agenda 2030 gör. I praktiken går många av de nationella miljömålen och de globala målen för Agenda 2030 in i varandra. Det gör att Miljöförbundet ändå i den löpande verksamheten (miljötillsyn, livsmedelstillsyn, hälsoskyddstillsyn, remissvar och övrigt miljöarbete) jobbar mer eller mindre med 10 av 17 mål (mål 2, 3, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14 och 15). Dessutom jobbar man internt på sin arbetsplats med mål 5, 10. Det gör att man fångar upp ca 70 % av de globala målen (på ett eller annat sätt) i sitt arbete. En siffra som Jonas Engzell tror är ganska representativ för många miljökontor som inte bedriver eller leder särskilda Agenda 2030-projekt.

Kontakt: Jonas.Engzell@miljovast.se

Tierps kommun arbetar med Agenda 2030 på flera sätt, exempelvis:

Kommunen har tagit fram en budget och verksamhetsplan för 2020-2022 som bygger på Agenda 2030, där man tagit fram 71 stycken lokala Agenda 2030 delmål. Dessa ligger sedan till grund för verksamheterna när de skriver sina verksamhetsplaner. Kommunen kommer att följa upp Agenda 2030-målen i årsredovisningen, där man utvärderar efter bl.a. Koladas Agenda 2030 indikatorer.

Kommunen planerar en utbildning med Glokala Sverige där alla chefer och den politiska ledningen (KS) ska närvara och lära sig mer om Agenda 2030 och hur man jobbar vidare med att se till att de lokala agendamålen blir verklighet. Den utbildningen blir också viktig för kommunens fortsatta arbete med Agenda 2030 och vilka projekt som bör dras igång eller vilka verksamhetsförändringar som behövs.

Kommunen har också planerat fler utbildningar för olika verksamheter.

Kommunen jobbar med att kommunicera ut arbetet med Agenda 2030 på sin hemsida, i sitt intranät, på sociala medier och i press, exempelvis via en presskonferens för budgeten.

Kommunen försöker att inte ha separata projekt kring Agenda 2030 utan de ska införlivas i den ordinarie verksamheten. Exempelvis inleds snart ett arbete med ny översiktsplan, där Agenda 2030 är en naturlig del.

Kontakt: Frida.Johnson@tierp.se

Timrå kommun satsar under 2019 bland annat på att utbilda ledande politiker och tjänstemän i organisationen om Agenda 2030 och de globala målen. Då man detta år deltar i projektet Glokala Sverige, kommer Svenska FN-förbundet till kommunen i december för att utbilda ledande politiker och tjänstemän i Agenda 2030. Timrå ansökte om att medverka i projektet för att få hjälp med att arbeta med Agenda 2030 och de 17 globala målen i organisationen.

I den styrmodell som tagits fram för Timrå kommun, men som ännu inte är politiskt antagen, finns bland annat några av de nyckeltal från Kolada som valts ut för de 17 globala målen. Till exempel finns under kommunens målbild Livskvalitet och attraktiva livsmiljöer indikatorer/nyckeltal tagna från mål 7 hållbar energi för alla nyckeltal valda gällande energi. Planen är att på workshops under utbildningen när Svenska FN-förbundet är i kommunen, arbeta med Timrå kommuns antagna styrmodell.

Integrationsprojektet "Nya språkkompisar" har Socialförvaltningen startat upp i år och där har Agenda 2030 funnits med hela vägen i såväl skrift som genom att Agenda 2030-ringen, och skyltar för de mål som ingår, funnits med då projektet marknadsförts t.ex. på festivaler. Mål 16 handlar om Inkluderande samhällen och mål 5 om Jämställdhet. Genom att bli språkvän bidrar du till ett bättre samhälle! Läs mer här: <http://www.timra.se/naringsliv-och-arbete/Arbetsmarknad-AME/sprakvanner-i-timra/>

I övrigt arbetar Barn- och utbildningsförvaltningen med de globala målen i sin planering. I arbetet med att ta fram det som ska gälla för funktionshinderspolitiska programmet i Timrå, lyfts de delmål fram som särskilt gäller funktionshinderperspektivet, hälsa, utbildning, jämställdhet, arbetsvillkor och hållbarhet.

Kontakt: Marie.Blumenberg@timra.se

Tomelilla kommun håller på att ta fram ett livskvalitetsprogram för Tomelilla, ett program där de globala hållbarhetsmålen har stor betydelse och bl.a. kommer nyckeltalen för att följa arbetet att grunda sig i Koladas hållbarhetsnyckeltal.

Även i andra styrdokument som har eller ska tas fram kommer Agenda 2030 och hållbarhetsmålen att ha stor betydelse, framförallt för att förvaltning och politik ska veta vilka mål och delmål som dokumentet och arbetet berör.

Exempel på dokument; Riktlinjer för kostenheten, energi- och klimatplan etc.

Kontakt: Ida.Abrahamsson@tomelilla.se

Torsby kommun kommunfullmäktige antog 2016 ett miljömålsprogram innehållande ett antal övergripande strategier, beskrivning av redan antagna verksamhetsmål samt lokala delmålsförslag för att främja den hållbara utvecklingen inom både Torsby kommuns geografiska område och inom kommunkoncernen.

I miljömålsprogrammet finns både hänvisningar, förklaringar och kopplingar till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030, och i den sammanfattande målbilden för Torsby kommun finns punkter som exempelvis ”Hållbarhet genom-syrar undervisningen i skolorna” och ”Vi har hög andel förnybar energi och energianvändningen är på en nivå som är långsiktigt hållbar”.

Kommunens miljöstrateg jobbar med att stötta kommunens olika förvaltningar i det interna hållbarhetsarbetet, och har även bidragit i projekt för bl.a. uppbyggnad av laddinfrastruktur inom kommunen. Torsby kommun mottog i juni 2019 tredje pris i Laddguld.

Kontakt: Malin.Jonsson@torsby.se

Torsås kommun håller på att skriva ett hållbarhetsprogram som har sin utgångspunkt i de globala målen. Denna ska sedan ligga till grund för kommande ÖP som just nu tas fram. Kommunen har plockat in de globala målen i sin strategiska plan samt i budgetdokumentet.

<http://www.torsas.se/documents/torsas/documents/styrdokument/strategisk-plan-2018-2022.pdf>

http://www.torsas.se/documents/torsas/documents/ekonomi/torsas_kommun_budget_2020_webb.pdf

Kommunen har också andra strategiska dokument som ska skrivas och även dessa ska ha de globala målen i åtanke. Kommunen ingår i Glokala Sverige. Torsås kommun har en hållbarhetsvecka i september månad där man lyfter fram de globala målen då det är en av kommunens uppgifter att synliggöra och få alla medvetna om målen. Under denna vecka har man en näringslivsdag som bara har fokus på hur näringslivet ska jobba för att bli mer hållbart. Skolan jobbar med de globala målen mer konkret genom att plocka in dem i undervisningen denna vecka. Samhällsbyggnadsförvaltningen lyfter sitt arbete för att belysa den ekologiska hållbarheten. Detta sker också i skolbespisningen under hela året genom att man jobbar med matsvinn från både köket och mattallriken. Det synliggörs dock mer under denna vecka.

Det som ligger framför kommunen är att jobba mer med den sociala hållbarheten och binda ihop kommunens arbete så att alla förvaltningar ser ett behov att jobba med agendan som en enhet.

Kontakt: annika.persson-aberg@torsas.se

Tranås kommun påbörjade våren 2018 arbetet där miljöstrateg och folkhälsostrateg fick i uppdrag att implementera Agenda 2030 i kommunen. Ett möte med länsstyrelsen samt region Jönköping blev startskottet.

Ett femtontal arbetsplatser inom kommunen medverkade i en workshop som resulterade i ett nuläge och ett antal prioriterade mål kunde därefter sammanställas. Dessa mål och det arbete som gjorts har presenterats i kommunledningen.

Ytterligare en workshop anordnades tillsammans med kvalitetsutvecklaren inom projekt Idéslussen, ett innovations- och idéhanteringsprojekt (finansierat av Vinnova). I denna workshop utgick man från befintliga utmaningar i kommunen kopplade till två mål i agendan, vilka det nu arbetas vidare med.

Kommunstyrelsen har tagit beslut om att kommunen ska arbeta med Agenda 2030 och i varje tjänsteutlåtande ska man beskriva den omvärldsanalys som har gjorts. Till exempel goda exempel/jämförelser med andra kommuner, relevant forskning, nytto- och ekonomieffekter eller hur ärendet kan relateras till de globala målen i Agenda 2030 och hållbar utveckling (social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet).

I Tranås kommuns strategi för hållbar utveckling kopplar de fyra prioriterade målen som politiken tagit fram till Agenda 2030, så även översiktsplanen.

Tranås kommun är med i Glokala Sverige. Den 15 maj 2019 hade kommunen en utbildningsinsats i form av övergripande information till politiker och chefer men även en workshop tillsammans med chefer, politiker och tjänstemän och det presenterades hur långt kommunen kommit i arbetet med agenda 2030. Utbildningstillfället filmades och därigenom når man ut till fler som inte hade möjlighet att delta. Fullmäktige har haft studiebesök av Finspångs kommun som berättade om sitt arbete med Agenda 2030.

Kommunens kommunikationsinsatser har bland annat inneburit att man presenterat ett agendamål om dagen på kommunens Facebook, likt en adventskalender, med kort lättbegriplig information om varje mål dag 1-17 i december.

Kommunen har medverkat på hamnfestivalen med de globala målen, pratat med medborgarna samt varit ute på skolor och haft dialog kring agendan och tagit in ungdomarnas syn på ett hållbart Tranås.

Nästa steg blir att koppla relevanta nyckeltal till de prioriterade mål som finns i Strategin för ett hållbart Tranås.

Kontakt: agnetha.karlsson@tranas.se, annsofie.sarenas@tranas.se

Trosa kommun har inget eget program för Agenda 2030 utan det inkorporeras i det dagliga arbetet inom ordinarie verksamheter. De globala hållbarhetsmålen kopplas an till i flera viktiga styrdokument, bl.a. Översiktsplanen och Energi- och klimatplanen. Kommunstyrelsen ska anta nya mål under hösten 2019 och förslag finns att införa åtminstone två mål som följs upp genom Koladas Agenda 2030-sammanställning.

Kontakt: elin.vandooren@trosa.se

Umeå kommun har länge arbetat för hållbar utveckling, i både en lokal och en global kontext. Umeå kommunfullmäktiges övergripande mål är att Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Visionen återspeglar sig också i ett flertal strategiska dokument, t.ex. för Umeå kommuns översiktsplan, Strategisk plan för 2016–2028, Umeå växer tryggt och säkert, tillgänglighetsprogram, lokala miljömål, jämställdhet och folkhälsoarbete, med mera. Umeå kommun stödjer också flera internationella åtaganden för hållbar stadsutveckling som Ålborgåtagandena för hållbar stadsutveckling, CEMR-deklarationen – den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå och Borgmästaravtalet för klimat och energi.

En första nulägesbeskrivning av arbetet med Agenda 2030 i Umeå genomfördes under 2018. Den syftar till att ge såväl en överblick som konkreta exempel på hur Umeå kommun samverkar för att nå de 17 målen. Exempel och länkar till existerande program om hur Umeå kommun arbetar med varje Agenda 2030-mål finns i dokumentet Agenda 2030 i Umeå kommun.

Till exempel utgår Umeå kommuns program för tillgänglighet från Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Dialog med medborgare sker i arbetsgrupper bland annat med syfte att förbättra resandet i den lokala kollektivtrafiken för alla oavsett funktionsförmåga. Tillgänglighet främjas också genom att aspekter kring design för alla och social hänsyn tas med vid upphandlingar av produkter och tjänster.

Under 2019 bidrog Umeå kommun i arbetet med att ta fram lokala nyckeltal som stöd för det regionala och lokala genomförandet av Agenda 2030. Arbetet leddes av rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) och Umeås resultat kan ses i den öppna Kolada-databasen, exempel Umeå.

De globala målen är och har varit stående teman i den återkommande regionala hållbarhetsveckan som genomförs vecka 38 i Umeå samt kommuner i Västerbotten och Norrbotten. Under hållbarhetsveckan bjuds det på en mängd olika aktiviteter som tematiserar hälsa, hållbarhet, miljö och klimat. Här lyfts även globala hållbarhetsfrågor fram genom samarbetet med Sida som Umeå kommun har haft som Global kommun.

Kontakt: katharina.radloff@umea.se

Upplands Bro är med i Glokala Sverige vilket har varit en förutsättning med tanke på allt fantastiskt material som kommunen fått. Samt att det är en gemenskap och en kraft i denna som är viktig för kommunens interna arbete.

Under en kommunledningskonferens i augusti hade man en workshop med ledningen om hur nuvarande indikatorer och mål är kopplade till Agenda 2030 och dess kategorier och mål (mål och delmål). Genom övningar fick man också komma fram till vilka mål man såg att man ville satsa på till 2030. Ett gap uppstod som under denna enkla övning inte var så stort, vilket var intressant i sig att se.

Agendan har tagits emot positivt internt och uppfattningen är att de flesta chefer i ledningsgruppen har tagit till sig budskapet och de har tillgång 'arbetsboken' som hjälpmedel inför VP 2020.

I november 2019 kommer Malin Åberg Aas till kommunen och pratar för politiken. KSO har skickat ut inbjudan och förhoppningen är en riktigt bra eftermiddag med bra dialoger och förhoppningsvis någon workshop.

Kommunen har precis blivit miljödiplomerad vilket är ett stort steg i rätt riktning, och arbetet med hållbarhetsstrategin kopplat till Agendan som ett verktyg för att nå hållbar utveckling pågår under hösten – ett viktigt verktyg för långsiktigt och effektivt arbete framåt.

Kommunikationsstaben har också i uppdrag att kommunicera kommunens arbete i Agenda 2030 både internt och externt och koppla verksamheters olika aktiviteter till denna. Man ser även över hur andra har gjort och träffar både näringsliv och andra kommuner för att höra mer. Kommunen har också bokat in möten med olika leverantörer som har verktyg som visuellt kan visa hur det går och hur man arbetar, vilket också är en viktig del.

Kontakt: Nicola.Bjork@upplands-bro.se

Upplands Väsby politiker omnämner Agenda 2030 i sin Flerårsplan 2020-2022, där det står att Agendan ska vara styrande. Agenda 2030 och hållbarhetsdimensionerna nämns också i kommunens översiktsplan, som beslutades 2018. Agenda 2030 nämns också i vissa andra styrdokument.

2017 genomfördes ett projekt (Hållbara Väsby) där man kartlade allt arbete inom den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 i kommunen, samt identifierade hur långt man hade kvar till målen. Detta gav förslag på arbete inom varje mål, som sedan skulle tas in i kommunens linjeorganisation och ge målstyrning. Detta har dock inte genomförts utan projektets resultat är fortfarande vilande. Aktivt arbete sker fortfarande på enheterna, men inte med direkt koppling till tidigare projekt eller Agenda 2030.

Mycket arbete genomförs i kommunen inom de ekologiska, ekonomiska och sociala dimensionerna ute i organisationen – men något aktivt, eller uttalat, arbete inom Agenda 2030 finns inte i dagsläget. Kommunen har sedan årsskiftet stora uttalade besparingskrav. Kommande flerårsplan, där Agenda 2030 nämns, börjar dock gälla från och med 1 januari 2020 – därför kan det vara så att arbete sätts igång efter detta.

Kontakt: Miljostrategiska@upplandsvasby.se

Vaggeryds kommun har under våren 2019 tagit fram fyra nya övergripande mål.

I processen skapades en blocköverskridande enighet kring att målen skulle vara långsiktiga och kunna gälla för mer än en mandatperiod oavsett politiskt styre, samt ha ett tydligt medborgarfokus. Den politiska dialogen landade i att Vaggeryds kommun växer, men behöver växa på ett hållbart sätt.

Under våren hölls också en medborgardialog med olika målgrupper i syfte att säkerställa ett medborgarfokus. 100 personer vid 10 bord diskuterade i 180 minuter utifrån fyra målområden som är kopplade till Agenda 2030. Samtliga 17 globala mål omhändertas i de fyra områdena. Vid varje bord fanns politiker, föreningsrepresentanter, gymnasieungdomar, företagare, kommunala tjänstemän, fackliga representanter, pensionärer och småbarnsföräldrar.

Bilden av att Vaggeryds kommun växer, men behöver växa mer hållbart stämde av även här.

<https://www.vaggeryd.se/kommun-och-politik/dialog-och-synpunkter/medborgardialog/100-roster-pa-180-minuter.html>

Ett bifall till en politisk motion om att ta fram ett hållbarhetsprogram utvecklades i målarbetet. Resultatet blev ett beslut i fullmäktige att förstärka hållbarhetsprogrammets betydelse genom att utöka det till ett strategiskt utvecklingsprogram som ska förtydliga både de fyra övergripande målen och vad de 17 globala målen innebär för Vaggeryds kommun. Programmet beräknas gå till beslut i fullmäktige den 2 januari 2020.

En utbildning och en workshop i Agenda 2030 genomfördes den 8 oktober, där Glokala Sverige på kommunens begäran hjälpt till med Målet kring folkhälsa, och det gjordes genom att koppla folkhälsoperspektivet till Agendans samtliga mål.

Under hösten 2019-våren 2020 är Vaggeryds kommun på dialogturné till samtliga 8 delområden i kommunen för att diskutera en hållbar framtid och utveckling.

Under 2020-2022 kommer Agenda 2030 bli en naturlig del av kommunens styrning och ledning.

Kontakt: camilla.wallinkupferberg@vaggeryd.se

Valdemarsviks kommun arbetar med Agenda 2030 genom att koppla inriktningsmål mot de globala hållbarhetsmålen.

Genom inriktningsmålet fastställer sedan kommunstyrelsen resultatmål som förvaltningen bryter ner i respektive verksamhet.

Kontakt: Dennis.Gidlund@valdemarsvik.se

Vallentuna kommun har fem övergripande mål varav ett är ”Utvecklingen av Vallentuna kommun ska vara långsiktigt hållbar”. Kommunledningskontoret arbetar på kommunstyrelsens uppdrag med att kartlägga hur kommunens verksamhet bidrar till att agendans mål och delmål kan uppfyllas i ett lokalt perspektiv. Syftet är att dels att förbereda Vallentuna kommun på ökade krav och förväntningar från omvärlden kopplat till Agenda 2030 och dess 17 globala hållbarhetsmål, dels att ge underlag till kommunens arbete med hållbar utveckling. Kartläggningen har gett underlag till arbetet med kommunens miljöstrategi som ska tas upp för beslut i fullmäktige.

Kartläggningen påbörjades under hösten 2018 då kommunledningskontorets stab under två dagar i september ordnade öppna workshops för alla medarbetare. Ett fyrtiotal deltagare kom. Under workshopen fanns möjligheter att för vart och ett av de 17 hållbarhetsmålen reflektera kring vad verksamheten gör idag som bidrar till att nå målet, hur verksamheten kan utvecklas för att bättre bidra till målet samt samarbeten eller synergier som verksamheten skulle kunna ha för att få bättre effekt mot målet.

Staben har påbörjat en analys av materialet från workshopen men av resursskäl har arbetet blivit vilande. Sammanställning, analys och komplettering av kartläggningen pågår och ska slutföras under hösten.

Kontakt: ann.wahlstrom@vallentuna.se

Vaxholms kommun

- Kommunen är med i Glokala Sverige
- Framtagandet av ny hållbarhetsstrategi baserat på Agenda 2030 (ska genomsyra ny ÖP)
- Arbetar in Agenda 2030 i mål och styrning
- ÖP-seminarium Agenda 2030
- Medarbetarworkshops Agenda 2030
- Kampanj med info intern och extern
- Tidiga medborgardialoger – fokus och prioriteringar Agenda 2030

Kontakt: Madeleine.Larsson@vaxholm.se

Vellinge kommun har under 2018 arbetat med att omsätta FN:s globala hållbarhetsmål till en lokal kontext och kartlägga på vilket sätt man arbetar med de olika målen. Syftet har varit att få en överblick hur man bidrar till att uppnå dessa.

Vellinge kommun har under 2019 påbörjat arbetet med att ta fram ett hållbarhetsprogram efter uppdrag av kommunstyrelsen. Hållbarhetsprogrammet kommer ha sin utgångspunkt i FN:s globala mål för hållbar utveckling, nationella miljömål samt Sveriges folkhälsomål. Under hösten 2019 och våren 2020 kommer ett intensivt arbete pågå för att få en gemensam riktning mot en hållbar framtid. Programmet planeras vara färdigställt under hösten 2020.

Kontakt: Aida.ZubicPrag@vellinge.se

Vilhelmina kommun arbetar regionalt med frågan genom bl.a. samarbete med Region Västerbotten.

Arbetet med en ny regional utvecklingsstrategi för 2020-2040 har påbörjats och processen sker i samverkan med aktörer inom och utanför länet.

Kontakt: ulrika.osterstrom@vilhelmina.se

Vimmerby kommun arbetar med att få styrdokument i linje med agendan och vid sidan av det koppla projekt tydligare till målen samt genomföra lite kommunikation/marknadsföring vid sidan om det.

Kontakt: Arvid.Lindblad@hultsfred.se

Vingåkers kommun har påbörjat arbetet med Agenda 2030 med ett politiskt beslut i botten. I alla kommunens tjänsteutlåtanden ska det finnas en koppling till Agenda 2030 och vilka mål som det föreslagna beslutet påverkar. Just nu håller kommunikationsenheten på att ta fram en mall för hur man kan beskriva kopplingarna.

Kommunen har ännu inget övergripande styrdokument om endast Agenda 2030 men i flera planer och styrdokument som nyligen tagits fram eller som håller på att tas fram nämns det hur arbetet ska bidra till Agenda 2030-målen.

Kommunen är fortfarande i startgroparna för arbetet men det är väl förankrat i kommunledningen och bland kommunens chefer. En utbildningssatsning är planerad under 2020 för att öka kunskapen om Agenda 2030 bland kommunens anställda. Kommunen har ett politiskt beslut om att ansöka om att få delta i Glokala Sverige 2020.

Kontakt: Siri.Ward@vingaker.se

Vännäs kommun har inlett arbete med Agenda 2030 genom att det omnämns i översiktsplanen som en utgångspunkt för kommunens inriktning. Kommunen ska revidera sin strategiska plan och övergripande mål och det ska finnas en tydlig koppling mot Agenda 2030. Kommunen har också gjort en inledande analys av hur man ligger till inom en del nyckeltal som kan kopplas mot Agenda 2030, detta via statistik från KOLADA.

Kontakt: karolina.johansson@vannas.se

Västerviks kommun har under de senaste åren uppmärksammat Agenda 2030 i sitt årliga hållbarhetsbokslut. Hållbarhetsbokslutet innehåller ett antal utvalda indikatorer som sammanfattar utvecklingen inom Västerviks kommun – geografiskt och inom kommunkoncernen. Hållbarhetsbokslutet är indelat efter de 17 globala Hållbarhetsmålen, Agenda 2030:

https://www.vastervik.se/globalassets/trafik-och-infrastruktur/hallbar-utveckling/hallbarhetsbokslut-2018_20190430kfwebb.pdf

I arbetet med fördjupade översiktsplaner, nu senast för Gamleby tätort, görs särskilda hållbarhetskonsekvensbeskrivningar där kommunen med hjälp av en lokal checklista bedömer ett antal strategiska indikatorer som bygger på kommunens vision och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

https://www.vastervik.se/globalassets/bygga-bo-och-miljo/kommunens-planarbete/oversiktsplan/fop-gamleby/fop_gamleby_bilaga_2_hallbarhetskonsekvensbeskrivning_utställning_supplaga.pdf

I budgeten för 2020 har Västerviks kommun fastställt om att intensifiera arbetet för att Västervik ska utvecklas mot en hållbar kommun. Så här står det i budgetdokumentet, antaget av Kommunfullmäktige 2019-08-26, § 254: *Vi vill ta vårt ansvar för att göra framtiden möjlig, i hela kommunen. En bra kommun att bo, arbeta och leva i. En kommun med livskvalitet varje dag. Kommunkoncernen har många verksamheter och förbrukar mängder med resurser. Vi behöver göra detta på ett klokare och mer hållbart sätt. De globala målen för Agenda 2030 är vår utgångspunkt för de initiativ som behöver tas. Ett led i detta är att ta fram*

förslag till hur en heltäckande Hållbarhetsstrategi kan utformas så att det sammanfattar verksamhetsplaneringen för kommunen inför kommande budgetperioder. Genom att sammanställa befintliga mål, strategier, verkställighet och uppföljning från de olika områdena fås en helhetsbild av pågående arbete och ges möjlighet att prioritera de mest angelägna åtgärderna. Inom rubriken Hållbar kommun samlas uppdrag till såväl den kommunala organisationen som de kommunala bolagen. <https://www.vastervik.se/globalassets/kommun-och-politik/kommunfakta/ekonomibudget/budget/budget-2020--faststalld-20190826.pdf>

Som ett led i det fortsatta arbetet med Agenda 2030 har Västerviks kommun även för avsikt att delta i projektet Glokala Sverige under 2020.

Kontakt: gun.lindberg@vastervik.se

Växjö kommun har under flera decennier arbetat aktivt för en hållbar utveckling. Nu tar kommunen nästa steg i form av ett hållbarhetsprogram; ”Hållbara Växjö 2030” som ska beslutas av kommunfullmäktige i slutet av 2019. Programmet ska ge hela det geografiska området, och kommunkoncernen, en gemensam bild av Växjö kommuns utmaningar för en hållbar framtid samt kommunens inriktning för att utvecklas och bidra till Agenda 2030. Fem gemensamma målbilder ska ligga till grund för strategiska beslut som tas av politik och verksamheter inom kommunkoncernen samt ge förutsättningar för samverkan och samarbeten i kommunen, regionen, nationellt och internationellt.

En nulägesbeskrivning var klar vid halvårsskiftet 2019. Syftet är att ge en samlad och översiktlig bild av Växjö kommuns behov, möjligheter, förutsättningar och utmaningar i en lokal tolkning av Agenda 2030. Den tar sin utgångspunkt i två olika delar, dels en inledande öppen dialog med personer från kommunkoncernens verksamheter, invånare, civilsamhälle, näringsliv och forskare, dels genom en analys och tolkning av Växjö kommuns utmaningar utifrån agendan och den nationella analys som Agenda 2030-delegationen tagit fram. En validering har genomförts genom att stämma av nulägesbeskrivningens resultat med trender för ett stort antal nyckeltal.

Baserat på detta renodlades nio lokala utmaningar för Växjö. Varje utmaning kopplar till flera globala mål, för att värna odelbarheten. Dessa kompletterades med ett antal viktiga åtgärder för att Växjö ska lösa utmaningarna. För att dessutom beskriva hur ett hållbart Växjö ser ut 2030 skapades fem positiva målbilder, som i sin tur kopplar till flera utmaningar. Med hjälp av nyckeltal kommer Växjö kunna följa och analysera utvecklingen och trenderna för respektive målbild.

Kommunstyrelsen har inrättat ett hållbarhetsutskott som är beredande till kommunstyrelsen när det gäller strategiska hållbarhetsfrågor. Utskottet är ansvarigt för att färdigställa, implementera och följa upp Hållbara Växjö 2030.

Kontakt: Henrik.Johansson@vaxjo.se

Ystads kommun har en avdelning för hållbar utveckling samt ett hållbarhetsutskott under kommunstyrelsen.

Avdelningens uppgift är att leda kommunens övergripande strategiska arbete inom miljö, kustskydd, klimatanpassning, energirådgivning, natur- och vattenvård, folkhälsa, barnrätt och integration samt stödja, samordna och följa upp kommunens verksamheter utifrån kommunfullmäktiges vision, mål och inriktningar med ett hållbart utvecklingsperspektiv (ekologiskt, social och ekonomiskt).

Hållbarhetsutskottet bereder de övergripande hållbarhetsfrågor som ska behandlas i kommunstyrelsen och har till uppgift att driva och utveckla hållbarhetsarbetet i Ystads kommun i samverkan med kommunens nämnder, förvaltningar och bolag.

Kommunkoncernens arbete för att nå det övergripande målet ”Hållbara, attraktiva livsmiljöer och förutsättningar för en god jämlik hälsa och livskvalitet” följs tillsammans med relevanta indikatorer årligen upp i ett hållbarhetsbokslut. I Hållbarhetsbokslutet ingår sedan 2018 de globala målen och en del av de nyckeltal som används är de som tagits fram av RKA för att följa upp Agenda 2030. Som stöd för nämnder/bolag och förvaltningar att formulera relevanta nämnd-/styrelsemål och aktiviteter finns kommunens två hållbarhetsprogram, ett med fokus på folkhälsa och ett med fokus på miljö.

Ystad är också en av de kommuner och regioner som har antagits i Svenska FN-förbundets och SKR:s gemensamma projekt Glokala Sverige.

I kommunen pågår ett flertal initiativ av olika omfattning kopplat till Agenda 2030. Två av dessa presenteras nedan.

- *FNs hållbarhetsmål – ett smörgåsbord för nya affärer*
Kommunens Marknad & Näringslivsenhet har initierat ett koncept/paraply som de valt att kalla ”FNs hållbarhetsmål – ett smörgåsbord för nya affärer”. Målsättningen är att skapa förutsättningar för näringslivet genom att visa på områden där man kan hitta konkurrenskraft, ekonomisk vinning, nya affärer, kompetensförsörjning, vara steget före och bidra till generationsmålet genom att arbeta i linje med FN:s 17 hållbarhetsmål.
Länk: www.ystad.se/naringsliv/natverk/fns-hallbarhetsmal--ett-smorgasbord-for-nya-affarer

- *Attraktiva Nordiska städer*

Ystads kommun har deltagit i nätverket och projektet Attraktiva Nordiska städer som initierats av det Nordiska ministerrådet. Projektet har pågått mellan 2017-2019 och syftat till att omsätta de globala målen till en nordisk kontext utifrån de mindre städernas utmaningar.

Ystad har arbetat med att säkra en hållbar, långsiktig planeringsprocess som tar hänsyn till Agenda 2030 anpassat till lokala förhållanden. Ystad har saknat en långsiktig strategi som beaktar de olika perspektiven i Agenda 2030 vid stadsutvecklingsprojekt.

Kontakt: carolina.palm@ystad.se

Ånge kommun medverkar i Glokala Sverige och ser detta som en start för sitt arbete med Agenda 2030. I november kommer kommunen att hålla workshop inom ramen för Glokala Sverige och då deltar kommunstyrelsen och ledningsgruppen på tjänstepersonsidan.

Kontakt: Emilia.Rapp@ange.se

Åtvidabergs kommun har visionen *"Vår vision till år 2030 är en kommun där våra fyra framgångsförhållanden tillsammans med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling ska genomsyra samhället och leda till en långsiktig social-, miljömässig- och ekonomisk hållbarhet."*

Visionen beslutades den 25 september men sedan 2016 arbetar kommunen med Agenda 2030 genom sitt hållbarhetsprogram där man tagit fram fem övergripande målområden för kommunen. Målområdena baseras på miljömålen, folkhälsans målområden (de dåvarande) och Agenda 2030. I arbetet med hållbarhetsprogrammet kommunicerar man kring Agenda 2030 och ser det som ett bra verktyg i arbetet för en hållbar utveckling i kommunen. Just nu har kommunen startat revideringen av hållbarhetsprogrammet eftersom målåret för detta är 2020, i revideringen tittar man på hur man tydligare kan utforma mål och målområdena utifrån Agenda 2030.

Hållbarhetsarbetet ska genomsyra hela organisationen och i och med den nya visionen har även kommunens övergripande styrdokument för budgetarbetet reviderats. Kommunens övergripande mål är numera sorterade på miljömässiga, sociala och ekonomiska och ska säkerställa att kommunen arbetar med alla tre dimensioner av hållbar utveckling.

Kontakt: linnea.salbark@atvidaberg.se

Åstorps kommun har påbörjat det strategiska arbetet med Agenda 2030 under 2019. Som en del av Glokala Sverige genomfördes en kursdag där 25 politiker och tjänstemän från olika förvaltningar deltog.

En grupp tjänstepersoner har fått i uppdrag av ledningsgruppen att få in Agenda 2030 i målstyrningen och verksamheten. De träffar alla nämnder och förvaltningar, samt gör en kartläggning av verksamheten för att identifiera vad som görs redan idag och vad kommunen behöver utveckla.

Det har även tagits beslut om att ta fram en ny Klimat- och Miljöstrategi i linje med både Agenda 2030 och Sveriges miljömål. Denna kommer tas fram i samråd och förväntas antas under 2020.

En kommunövergripande programförklaring ”Tryggare Åstorp” har startats för att motverka segregation och öka tryggheten i kommunen. Programförklaringen är kopplad till Agenda 2030. Åstorps kommun kommer även arbeta med utbildnings- och kommunikationsinsatser om sitt arbete med Agenda 2030.

Kontakt: Olivia.Malmqvist@astorp.se

Älvkarleby kommuns arbete gällande Agenda 2030 är framförallt kopplat till kommunens ordinarie målarbete.

Kontakt: malin.lidowheneryd@alvkarleby.se

Älvsbyns kommun försöker integrera arbetet med Agenda 2030 i den löpande verksamheten, bland annat genom översiktsplaner, kommunens strategiska plan, energi- och klimatstrategi, trafikstrategi och andra styrdokument. Kommunen har inte någon speciell person/avdelning som jobbar med hållbarhetsfrågor eftersom Älvsbyn är en liten kommun med begränsade resurser. Kommunen har istället ändrat det sätt man arbetar på så att hållbarhetsfrågorna finns med i olika sammanhang i kommunen.

På enheten som arbetar med samhällsplanering och tillsyn har kommunen en hållbarhetsmatris som man fått ta del av via Piteå kommun. Den kan användas som hjälpmedel i arbetet med planer och olika projekt för att hållbarhetsaspekterna inte ska missas. Kommunen har senast använt den vid en lokaliseringsutredning för ett särskilt boende.

I planärenden och i viss mån i tillsynsverksamheten har kommunen alltid med hållbarhetsfrågorna som en viktig del för att skapa ett mer hållbart samhälle.

Kontakt: Ingrid.Karlsson@alvsbyn.se

Örnsköldsviks kommuns kommunfullmäktige har beslutat att ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet enligt Agenda 2030 ska vara utgångspunkt för kommunens vision och övergripande mål samt vägledande för verksamhet och beslut. Därför har kommunfullmäktige fattat beslut om en policy för folkhälsa och social hållbarhet samt en policy för ekologisk hållbarhet som knyter samman Agenda 2030 med nationella miljökvalitetsmål och folkhälsomål.

Tanken med respektive policy är att ange den politiska viljeinriktningen och värdegrunden för hållbar utveckling, ge vägledning och ramverk för den strategiska styrningen, integrera hållbarhetsdimensionerna i verksamheten och ge förutsättningar till bra underlag för politiska beslut, uppföljning, samverkan och samordning. Invånarna ska även ha tillgång till information om folkhälsa och miljö i kommunen och hur de själva kan bidra till att förbättra den.

Arbetet med Agenda 2030 är koncernövergripande vilket innebär att respektive policy har bäring inom det geografiska området för Örnköldsviks kommun och gäller för samtliga nämnder och styrelser i kommunen. Arbetet ligger till grund för de kommunala bolagens arbete med hållbar utveckling. Under moderbolaget Rodret i Örnköldsvik AB har kommunens fem dotterbolag beslutat om en policy för ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. I policyn beskrivs att Rodretkoncernen är en positiv och proaktiv kraft i omställningen till det hållbara samhället. Dels genom att skapa värde för sina intressenter, dels genom att lönsamhet, miljöhänsyn och samhällsengagemang vägs in i alla beslut och genomsyrar alla delar av bolagens verksamheter.

Kontakt: lena.finne.jansson@ornskoldsvik.se

Östersunds kommun har Agenda 2030 som en del av underlaget till sin nuläges- och omvärldsbevakning, som i sin tur ligger till grund för kommunens mål och budget.

Arbetet med nuläges- och omvärldsbevakning sker i ett flertal arbetsgrupper som i stort följer den kommunala klassificeringsstrukturen i Klassa 2.1 (nivå processgrupp). Konkret ska respektive arbetsgrupp beakta de olika målen från Agenda 2030 i skrivningen av sitt område. Utöver det tas en särskild rapport med kommentarer till respektive mål i Agenda 2030 fram. Här är utgångspunkten de Agenda 2030-indikatorer som RKA (Rådet för främjande av kommunala analyser) presenterar på kolada.se. Dessa kompletteras sedan med några specifika indikatorer för Östersunds kommun.

Detta presenteras sedan i två rapporter som, tillsammans med bland annat rapporter för KKiK (kommunens kvalitet i korthet), medborgarundersökningar och nettokostnadsavvikelser, utgör underlag till en politisk budgetdag i början på respektive år.

Kommunens slutliga Mål och budget presenteras sedan efter en process med politiska prioriteringar. Agenda 2030 är då inte särskilt specificerat utan utgör en integrerad del av en större helhet.

I den rambudget för 2020 som presenteras strax före sommaren så framgår dock av den politiska texten att Agenda 2030 är ett prioriterat område. Fullmäktige beslutade dessutom att samtliga indikatorer RKA har som Agenda 2030-

indikatorer skulle vara med som nyckeltal och därmed löpande följas upp under kommande år.

Kontakt: ulf.sandberg@ostersund.se

Kommunala initiativ inom Agenda 2030

Denna sammanställningen av kommunala initiativ inom Agenda 2030 har under 2019 uppdaterats för att ge en aktuell bild av kommunernas arbete med de globala målen. Den tidigare exempelsamlingen sammanställdes under våren 2018. Detta är exempel på vad kommuner gör och inte någon fullständig sammanställning av allt som sker inom Agenda 2030 området i alla Sveriges kommuner.

Upplysningar om innehållet
kerstin.blom.bokliden@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2019

Kommunala initiativ inom Agenda 2030

Brödtext om skriften

Upplysningar om innehållet

Förnamn, Efternamn, E-postadress

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2019

ISBN/Beställningsnummer: Ange nummer

Text: Ange namn

Illustration/foto: Ange namn

Produktion: Ange namn

Tryck: Ange namn

ISBN XXX-XX-XXXX-XXX-X

Beställ eller ladda ner på webbutik.skr.se

Post: 118 82 Stockholm | Besök: Hornsgatan 20

Telefon: 08-452 70 00 | www.skr.se